

KELOLAINEN 2/2025

Rentukoita Helsingin Lammassaassa 18.5.2024. Kuva: Pertti Rinne

Julkisen alan eläkeläisten liitto KELO ry, Sörnäisten rantatie 23, 00500 Helsinki

Sähköposti: keloliittory@gmail.com. Kotisivut: <https://www.keloliitto.fi/>

Toimituskunta: vastaava päätoimittaja Riitta Vehovaara, päätoimittaja Marjut Lainio, taittaja Pertti Rinne ja lehtiryhmä: Eeva Karelius-Donner, Merja Kinnunen ja Päivi Ahola.

Hyvinvointia ja yhdessäoloa, terveenä elämän loppuun saakka

ISSN 2984-2395

*Hymyile,
olet
Turvassa.*

**Turvassa ei tarvitse jännittää:
meiltä saat vakuutusalan
parasta palvelua.**

turva.fi

KIRJASTOTJA IKÄIHMISET

Sirpa Havukainen, varapuheenjohtaja

Ikääntyvät ovat kasvava käyttäjäryhmä myös kirjastoissa. Kun väestö vanhenee, myös kirjastoissa tarvitaan yhä enemmän seniorikansalaisille räätälöityjä palveluja.

Kirjastojen toimintaa säätelee ”Laki yleisistä kirjastoista” (1.1.2017).

Lain tavoitteena on edistää:

1. väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin
2. tiedon saatavuutta ja käyttöä
3. lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa
4. mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen
5. aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Yleisen kirjaston täytyy olla kaikkien saavutettavissa ja käytettävissä. Palvelujen saavutettavuus on turvattava riippumatta siitä, pystyykö asiakas itse tulemaan paikan päälle kirjastoon.

Yleisen kirjaston on toimittava ja kehitettävä toimintaansa yhteistyössä mm. muiden yleisten kirjastojen ja Celian kanssa. Yleinen kirjasto voi myös lain mukaan toimia yhteistyössä erilaisten yhteisöjen kanssa.

Ikäihmisille tarjottavia palveluita ovat mm. kotipalvelu ja saattavuuskirjasto Celian palvelut sekä kirjastoautot ja laitost kirjastot.

Kirjastoissa annetaan myös digineuvontaa ja järjestetään mahdollisuuksien mukaan erilaisia tapahtumia.

Tällä hetkellä kirjastoilla on vaikeuksia suoriutua lakisääteisistä tehtävistään mm. henkilökunnan vähyyden vuoksi. Omatoimikirjastot antavat mahdollisuuden kirjastojen käyttöön itsepalveluperiaatteella.

Kotipalvelu

Kirjaston kotipalvelulla tarkoitetaan kirjastoaineiston tuomista asiakkaalle kotiin.

Kirjaston kotipalvelu on tarkoitettu niille asiakkaille, jotka eivät terveydellisistä syistä tai korkean iän vuoksi voi itse asioida kirjastossa. Kotipalvelu on asiakkaalle maksutonta.

Käytettävissä on koko kirjastojen aineisto: kirjat, lehdet, äänikirjat, selkokirjat, musiikki- ja kielikurssiäänitteet, Celia-äänikirjat sekä elokuvat.

Asiakas saa toivomansa aineiston kotiin kirjaston kotipalvelua hoitavan henkilön valitsemana ja toimittamana. Sovittaessa aineiston voi toimittaa asiakkaalle myös hänen valtuuttamansa henkilö tai taho. Valtuutettu henkilö tai taho huolehtii valmiiksi kootun noutokassin kuljetuksesta asiakkaalle, ja palautuksesta kirjastoon.

Ennen palveluiden käyttöönottoa asiakkaalle kerrotaan toimintaperiaatteet ja kysellään lukumielityksistä. Asiakkaan tulee täyttää ilmoittautumislomake ja palauttaa se kirjastoon. Kotipalvelun asiakkaaksi on mahdollista päästä myös määrääjäksi.

Asiakkuus alkaa, kun sekä asiakas että kotipalvelua hoitava kirjasto ovat allekirjoittaneet lomakkeen ja sopineet järjestelyistä.

Celia

Saavutettavuuskirjasto Celian äänikirjat antavat mahdollisuuden kirjallisuudesta nauttimiseen, kun painetun kirjan lukeminen on vaikeaa. Ikäihmisten kohdalla syynä ovat mm. heikentynyt näkökyky, alentunut toimintakyky, lukivaikeus. Palveluiden käyttäjäksi voit liittyä omassa kirjastossasi.

Äänikirjojen lainaaminen ja kuuntelu on maksutonta. Henkilökunta rekisteröi sinut Celian äänikirjapalvelun käyttäjäksi ja käy kanssasi läpi palvelun käyttöehdot.

Myös omainen tai muu yhteyshenkilö voi lainata kirjoja puolestasi suoraan käyttämällesi laitteelle.

Celian valikoimaan kuuluu yli 50 000 äänikirjaa, joita voit kuunnella tabletilla, älypuhelimella tai tietokoneella. Valikoimasta

löytyvät sekä vanhat klassikot että uutuuskirjat. Joissain kirjastoissa on lukemisesteisille lainattavissa sinne hankittuja Celian cd-äänikirjoja, joita voi kuunnella MP3-soittimella.

PS. Lukeminen saa elämän tuntumaan pidemmältä ja rikkaammalta! ■

MARJUTIN HUHTIKUUN MIETTEITÄ

Marjut Lainio, päätoimittaja

14.4.2025

Uusi nelivuotiskausi kunta- ja aluevaalien tulosten perusteella valittujen poliittisten päättäjien työrupeamana alkaa 1.6.2025 valtuustoissa.

Sanomalehdet lihavoituivat värikylläisistä vaalimainoksista kilpaillen huhtikuisen auringon loisteen kanssa. Median viestissä kerrottiin, että ”turuilla ja toreilla” innokkaimmat olivat valmistautuneet keräämään kassiinsa vaalimainonnan satoa äänestyspäättöksen johdattelijaksi. Kaffetta ja makkarakin oli pysähtymiseen houkuttelemassa.

Historian havinaa

Muistelin käymistäni ensi kertaa äänestysuurnilla 1970-luvun alkupuolella. Äänestyspaikkana oli maaseudun yhdistystalon eteinen. Jo ovea avatessani sain pöydän takana istuvilta puolituilta vaari-ikäisiltä vaalitoimitsijoilta tervehdyskommentin – ihan nimellä mainiten. Ei puhettaakaan, että olisi henkilötodistusta vaadittu/tarvittu. Vaikka poliittinen innostukseni oli vaatimatonta, saattoi kotoväen esittämällä suostuttelullakin olla hienoinen liikkeelle paneva voimansa. Äänestyslippuun piirtyi numero valittavan henkilön kiinnostavuuden perusteella – ei niinkään minkään puolueen edustajana.

Äänioikeuden ulottaminen koko aikuisväestöä kattavaksi, on edellisten sukupolvien käden väänön tulosta. Vähin erin on ajansaatossa äänioikeuden piiriin kuuluvaa väestöpohjaa saatu laajennetuksi ja ikäraja hivutettu alemmaksi. Suomen naisten käynti vaaliuurnilla maailman ensimmäisinä – niin vaalikelpoisina ja myös vaaliehdokkaina – viime vuosisadan alussa (1906 ikärajan ollessa 24 vuotta) on muodostunut kansainväliseksikin kliseeksi. Tällöin 19 naista valittiin ensimmäiseen eduskuntaan.

Sittemmin äänestysikärajaa on pudotettu vuosien varrella:

- o 1944 täysivaltaisuus-/äänestysikä 21 vuotta, jolloin kunnallisissa ja valtiollisissa vaaleissa äänestysikä oli yhteneväinen Euroopan muiden maiden kanssa.
- o 1969 Ikäraja 20 vuotta.
- o 1972 ikäraja 18 vuotta
- o 1995 18 vuoden ikärajan määräytymispäivä muutettiin vaalivuotta edeltäneen vuoden viimeisestä päivästä vaalipäivään

Kansalaisluottamus

Äänestämisen estäminen on ollut rikoksen tekijälle rangaistus, joka karsi asioihin vaikuttamista ja on ollut keino pitää ns. kunnollisten kansalaisten mielipiteet esillä.

Kansalaisluottamuksen menettäminen, mistä on luovuttu niinkin myöhään kuin 1987, oli aikoinaan kova lisärangaistus. Se esti mm. äänestämisen, kunnan ja valtion vaaleissa ja jopa kauppiaina toimimisen. Papintodistuksissa tieto seurasi koko voimassaoloaikansa, mikä varmasti vaikutti leimaavasti elämisen mahdollisuuksiin. Nuoruudessani oli velmuileva käsite: ”nauttinut muutakin kuin kansalaisluottamusta”, mikä vihjaa, että oikeus (kansalais)luottamukseen on useimmilla.

Punaisella viivalla äänestettiin

Punainen viiva viittaa Suomen eduskuntavaaleissa vuosina 1907–1935 käytettyyn merkintätapaan. Määräys punaisen viivan käytöstä poistui 1935. Vaalilippu oli suuri lakana, johon oli merkitty kyseisen vaalipiirin valitsijayhdistykset ja niiden kaikki ehdokkaat. Lipussa oli myös tyhjä kohta, johon äänestäjä sai kirjoittaa keiden tahansa nimiä - olivatpa nämä ehdokkaana tai ei. Tyhjään osioon kirjoitettiin ehdokkaiden nimet myös siinä tapauksessa, että äänestäjä äänesti toisessa vaalipiirissä.

Punainen viiva taiteessa

”Punaisen viivan” vetämisen voimaan asioita korjaavaksi ihmeeksi uskoi arkielämän vaatimattomissa ja tietolähteiden ulottumattomissa oleva väestö. Punainen viiva esiintyy Ilmari Kiannon romaanissa, jonka tapahtumat ajoittuvat Suomen ensimmäisten eduskuntavaalien aikaan keväälle 1907. Teos kuvaa Topi (Tobias Topiaanpoika) ja Riika Romppasen (Retriika Euphrosyyne o.s. Juntunen) köyhän perheen elämää ja ajattelua (kirjoittajan huomautus: ihanat retronimet). Topi

on vakuuttunut, että vetämällä punaisen viivan äänestyslipukkeeseen köyhälistön olot paranevat.

Romaani sai uutta elämää Matti Kassilan ohjaaman samanniminen elokuvan muodossa (1959), kuten myös Aulis Sallisen kantaesityksessä Kansallisoppperassa (1978). Eli taiteen keinoin nostetaan asioita esille mietintään ja uskotaan muutokseen. Punaisen viivan käyttö poistui laista 1935.

Nuorempia äänestäjiä

Ikärajan alentamisesta on käyty keskusteluja, vielä kuitenkin rajana on täysi-ikäisyys (18 vuotta). Television uutisjutussa nähtiin, että päiväkotilapsille opetettiin kädestä pitäen vaalikäytäntöjä. Äänestyskohteina olivat henkilöiden sijasta kirjat.

Myös koululaiset ovat järjestäneet omassa ympäristössään vaalit. Tulevaisuudessa varmaan äänestysikää pudotetaan kirkollisvaalien tapaan 16 vuoden ikäpyykkiin.

Äänestysprosentteja

Meille itsestäänselvyytenä esiintyvä äänestäminen

tarvitsee piristysruiskeen; kuuleehan epäiltävän, ettei äänestämällä kuitenkaan pysty vaikuttamaan. No, milläs sitten, jollei kantansa esille tuomisella?

Vuoden 2021 kuntavaaleissa äänestysprosentti oli 55,1 ja aluevaaleissa 2022 47,5.

Vuoden 2025 vaaleissa äänestysprosentit kuntavaaleissa 54,2 ja aluevaaleissa 51,7.

Ulkomaista prosenttipeliä - ison maailman lukuja

Maailmanmenosta hitusen: USA (presidentti Trumpin johdolla 11.4.) on nostanut kiinalaistuuontin tullit 145 prosenttiin. Muita maita koskevat tullit pysynevät tauolla 90 päivää.

P.S. Suomeen saa Yhdysvalloista tuoda merkivaatteita, elektroniikka ym., jos ostosten yhteisarvo ylitä 450 euron rajaa.

Kiina puolestaan korottaa vastavuoroisesti USA:sta tuotavien tuotteiden "viimeiset tullit" 125 prosenttiin. "Kauppako se on joka kannattaa?" ■

Virkeää kevättä ja rentoa kesää!

Hyvinkään julkisen alan eläkeläiset

KEVÄISELLÄ RETKELLÄ GRILLAAMASSA

Hyvinkään kaupungin tulentekopaikalla pilvipoutaisena päivänä grillailivat Pia, Merja, Eeva, Seija, Tuija, Mirja, Marja-Terttu ja Maija. Pari sadepisaraa ei haitannut tahtia. Makkara paistui ja kahvi maistui yhteislaulun raikuessa mukavien nuotiolaulujen merkeissä. Mölkkymestaruuden voitti Seija.

MATKAILEVA KIKKA – UUSI KELON MATKATIIMIN JÄSEN

Marjut Lainio

Vuoden alusta lähtien matkatiimi sai uuden jäsenen, Kikka Ylismäen, joka toimii myös tiimin sihteerinä.

Kikka on syntynyt Itä-Lapin Sallasta. Lapsuuden perheeseen kuului vanhempien lisäksi kolme pikkuveljeä.

Nykyiseen perheeseen kuuluu omillaan asuva aikuinen poika.

Maailmalle oppia hakemaan ja työtä tekemään

15-vuotiaana Kikka lähti rohkeasti Tampereelle toimistoalan koulutukseen.

Valmistumisen jälkeen kolmelle ripeimmälle opiskelijalle tarjoutui Virtasen kirjapainoalan perheyrittäjätyötehtäviä. Painosta tulleet paperit piti saada koottua järjestykseen lehtiseksi sekä niputettua. Ties vaikka joku teistä lukijoista on saanut eteensä kirjallisessa muodossa Kikan työn kätten aikaansa-

noksia.

Eteläisen Suomen moninaiset työmarkkinat tulivat tutuiksi.

Askolan Monninkylän Karhu-Titanissa tulivat hyvän tossun ja luistinkengän kriteerit tutuiksi.

Tekstiilien parissa

Työpaikkakierros jatkui Loviisaan ja seuraavaksi kartalta valikoitui Forssa, jonne vanhemmatkin olivat pohjoisesta muuttaneet. Kikan työpisteenä oli Finlaysonin tehtaiden kehräämö, jonka äänimaailma on jo historian siipien suhinan valloittama. Nykyään rakennus toimii kirjastona ja monitoimitiloina.

Työ vaihtui toisessa Finlaysonin tehdasrakennuksessa olevaan kutomoon – sekin on ajansa-asteen muuttanut isoksi kaupakeskukseksi. Siellä koneavusteisen kolmivuorotyön puitteis-

sa mm. päätettiin valmiiksi kudottuja kankaita. Vaikka kaikki olikin pitkälle koneellistettua, ihmistyön panosta tarvittiin huoltolinjalla loimien laitossa ja tietenkin laitteiden valvonnassa.

Valoa kansalle

Pääkaupunki houkutteli vuorostaan puoleensa ja lisävaloa työ-

elämään syttyikin Airamien tehtaassa, loisteputkilamppujen valokeilaa maailmalle luodessa.

Täällä vartioi - Kikka

Suomen Teollisuuden vartiointissa työnkuvaan kuului eri turva- ja vakuutusyhtiöiden tarvitsemat vartijan suorittamat tehtävät. Siis rehellisyydenkin valvontaa.

Seuraava työmaa oli silloisen Helsinki-Vantaan lentokentän ulkomaan ja kotimaan turvatarkastuksessa sekä lentohenkilöstön tiloissa, jossa tarkastettiin passit.

Lentokentän sisäisissä tiloissa kulkevien kulkuluvat tarkastettiin myös.

Toisaalla läpivalaisukone paljasti matkustajien kätköjä. Löytyipä kerran tuliaseisiin rinnastettava vieteripamppu. Hyvin suoritetusta tarkastustyöstä tuli ansaitusti kiitoksia.

(Kirjoittajankin toteamaa: kuinkahan moni on huomannut, että lentoemot muiden matkajien ohella riisuvat kiltisti kenkensä kuljetushihnalle.)

Leipää elannoksi

Työtähän tehdään, jotta saataisiin tienattua leipää pöytäämme. No sehän järjestyi Elannon leipätehtaalla, jossa Kikka ei kuitenkaan taikinaa vaivannut; täytyyhän leipomotuotteetkin lähetää maailmalle.

Kaupungin leipiin

Vaikka eivät edelliset työrupeamat ihan lyhyiksi jääneetkään - vuosista kuitenkin puhutaan - niin Helsingin kaupungin pessteissä vierähti vuosikausia jatkuen eläkkeelle siirtymiseen asti.

Kiinteistöviraston pysäköintivalvonnan työtehtävissä valvottiin väärin pysäköityjä autoja.

Sosiaaliviraston vanhuspalvelutoimistossa alkoi Kikan aherrus toimistotyöntekijänä.

Seuraava askel palkkasihtee-

rinä sosiaalivirastossa, kunnes vuonna 2004 perustettiin Taloushallintopalveluliikelaitos TALPA, jossa palkanlaskentatyö edelleen jatkui.

Vuoden 2006 alusta lähtien Kikasta tuli kokopäiväinen työsuojeluvaltuutettu keskushallinnon virastoryppääseen, joihin kuului mm. kaupungin kanslia, työterveyshuolto, taloushallintopalvelu ja tarkastusvirasto.

Kikan sanoja lainaten: "Kaikenlaista näkee asioita hoidettaessa". Omaa työyhteisöä ei ollut, ainoastaan omalla alueellaan työsuojelupäällikkö ja esimiesten työsuojeluvaltuutettu.

Toki oli työnohjausta, jonka puitteissa saattoi pohtia asioita, vaikka työtä määrittikin salassapito- ja vaitiolovelvollisuus.

Ay-aktiivi Kikka

Elämän ohjeenaan Kikka ilmoittaa haluavansa olla heikoimman puolella. Ihmisten kanssa asioiminen ja heidän auttamisensa ovat muotoutuneet tärkeiksi.

Edunvalvonnan kautta saatu tieto mahdollistaa asioiden tuloksellisen hoitamisen.

Työsuojeluasiamiehenä (1994) alkanut toiminta sosiaalivirastossa muuttui luottamusmiehenä ja edelleen pääluottamusmiehenä toimimiseksi.

Kokemusta myös liittovaltuustokokouksissa istumisesta on kertynyt.

Yhdistys- ja virkistystoiminta

Työssäoloaikana Kikka oli mukana henkilökuntakerhossa, jolloin hän järjesti mm. reissuja myös ulkomaille, mistä johtunee matkojen suunnittelun olevan yhä edelleen verissä.

Myös ay-toiminnan aikana matkat olivat kuvioissa mukana.

Eläkkeelle jäätyään Kikka liittyi Helsingin kunnallisiin eläkeläisiin, jossa hän tällä hetkellä toimii hallituksen jäsenenä ja 2. matkavastaavana.

Kiinnostuksen kohteita ennen ja nyt

Nuoruuden runsaatkin urheiluharrastukset: lento- ja sulkapallon pelaaminen, keilaaminen ja naisten kympin juokseminen ovat jääneet vähemmälle.

Vesijumppa ja vesiliikunta ovat vielä satunnaisesti kuvioissa.

Kiinnostus lukemiseen virisi, kun nuorempana tuli luettua äidin romaaneja. Äänikirjojen kuuntelu on kuitenkin Kikalle tätä päivää.

Matkustaminen on arkeen potkua antava mauste toiveella: "Riittävän pitkä ajanjakso oleiluun ja tutustumiseen etelän elämään ja lämpöön". Siitä ihan ensimmäisestä Mallorcan matkasta lienee innostus herännyt.

Eläinystävät

Aiemmin, pojan vielä asuessa kotona, eläinasukkeina oli mm. undulaatteja, hamstereita, kaloja ja koiria. Ihan Saksasta asti tuli - tietenkin - saksanpaimenkoira. Koira sitten pääsi 11 kuukauden ikäisenä Niinisaloon oppimaan sotilastehtäviä.

Elämäniloisuus

Kikka mainitsee olevansa tyytyväinen omaan elämäänsä ja tämän hetkiseen harrastukseen liittyen Helsingin kunnallisten eläkeläisten sekä Kelon matkatiimien toiminnassa mukana olemiseen.

Puitteet tarjoavat koko Suomen alueelle ulottuvaa mukavaa yhteydenpitoa, jossa tutustuu erilaisiin ihmisiin ja mielenkiintoisiin asioihin. ■

KEPPI

Kolumni Eeva Karelius-Donner

Nuorena tyttönä jouduin auto-onnettomuuteen. Ei siinä kovin pahasti käynyt, mutta sen seurauksena jouduin toipumisvaiheessa kulkemaan kävelykepin kanssa.

Olin innokas teatterinharrastaja ja tulossa oli juuri ensi-iltaan näytelmä, jossa esitin päähenkilön äitiä. Ohjaajasta ei ollut huono asia, että käytin keppiä myös näyttämöllä. Käveleminen ilman olisikin ollut melko vaikeaa, jos ei mahdotonta.

Ensi-ilta meni ja jäimme odottamaan arvostelua. Kun se sitten lehdessä oli, niin eri osien esittäjät saivat kritiikkiä, niin parempaa kuin huonompaakin. Minutkin mainittiin. Arvostelija kehui, että keppini toi rooliini aivan uuden ulottuvuuden.

Se oli ensimmäinen kerta elämässäni, jolloin havaitsin että keppi on oivallinen ja tarpeellinen väline. Sitten elämän aikana asia unohtui, kunnes nyt kypsemällä iällä olen jälleen havainnut sen tarpeellisuuden. Monellakin tapaa.

Keppi mukana melkein aina

En joka päivä tarvitse keppiä, mutta esimerkiksi matkoilla, jos joudun liikkumaan yksin, se on kelpo väline. Siitä on aivan odottamatonta hyötyä. Oma keppini on kukkakuvioinen kaunotar, jonka kahva on hiuottua puuta, sen ulkonäkö tuskin puhuttelee ketään muuta kuin minua itseäni, mutta käyttö antaa monenlaista viestiä kanssaihmisille.

Keppi mukana kaupungilla, etenkin täydennettynä pyörillä kulkevalla ns. mummukassilla, saan lähes joka paikassa yllättävääkin apua. Bussista ulos astuessani aina on joku, useimmiten tummahiuksinen nuori mies, auttamassa kassini kanssa. -Tarvitsetteko apua? Kysytään kahviloissa, joissa yleisesti on itsepalvelu. Totta mooses sanon kyllä ja kahvini pullineen kannetaan tarjottimella pöytääni.

Jos matkustan yksin, bussilla, junalla tai lentäen, saan huomiota ja apua. Silloin mukana on useimmiten matkalaukku ja bussissa ja junassa minun ei tarvitse kuin vilkaista ympärilleni ja ehkä vähän huokaista ja aina jostain ilmestyy henkilö, joka auttaa laukun nostamiseen paikoilleen.

Lentoasemien turvatarkastuksessa keppi on "must". Minut ohjataan useimmiten virkailijoiden toimesta siihen jonoon, jossa ovat pyörätuolilla

kulkevat, perheet vaunuineen ja lapsineen ja me, jotka käytämme keppiä. Fast track ilman lisäkuluja!

Matkoilla mukana

Etenkin etelänmailla matkatessa kepeistä on ehkä vielä enemmän hyötyä. Ihan kirjaimellisesti. Ikäihmistä kunnioitetaan ja arvostetaan. On monta linnaa ja kukkulaa, joille en olisi ilma keppiäni päässyt kiipeämään. Useimmiten toisessa käsivarressani mukavan näköinen, reipas matkaopas. Vaikka olenkin viimeinen kukkulalla, en saa ainakaan ääneen lausuttua arvostelua. Kuka arvostelisi henkilöä, joka ponnistaa paikalle hymyillen ja kiitosta puhuen keppeineen, kun on päässyt sinne, minne muu ryhmä ehti jo varttia aikaisemmin?

Kuljen myös ilman keppiä. On päiviä, jolloin selkä ei vihoittele ollenkaan ja olen onneni kukkuiloilla. Silloin saatan jättää keppini kotiin, tai missä nyt lienenkin, liikkuvainen kun olen. Puolen tunnin kuluttua tulee se ensimmäinen kramppi joka muistuttaa että kyllä se mummu nyt niin vain on, että kukkakuvioinen hoikka sulhasesi olisi pitänyt ottaa mukaan.

Unohdetaan kanssaihmiset se ajatus, että kyllä suomalainen pärjää ilman apua. Ei kannata. Vaikka ette hankkisikaan keppiä, niin mummukassi kannattaa olla mukana. Se viestittää siitä, että vaikka polla toimii ja sisäisesti jalka hyppii vielä twistin tahtiin, ulkoisesti olemme sitä, mitä peili kotona näyttää. Kauniita mutta sittenkin ikäisiämme. Itse suosittelen myös tyylikästä keppiä! ■

PERUNAN KASVATUS

Riitta Vehovaara, puheenjohtaja

Löysin aivan mainion koulukirjan kaapistani. Etukannella luki Helmi Hannula: Nuorten kotitalousopas ja tuo opas on vuodelta 1936. Kirjan alkusivulla on myös omistuskirjoitus "Raunistulan kansakoulun jatkoloukat".

Perunan osalta kirja kertoo, että peruna on tärkeimpiä kasviamme. Sen syötävä osa on varren maanalainen mukula, joten se kuuluu mukulakasvien ryhmään.

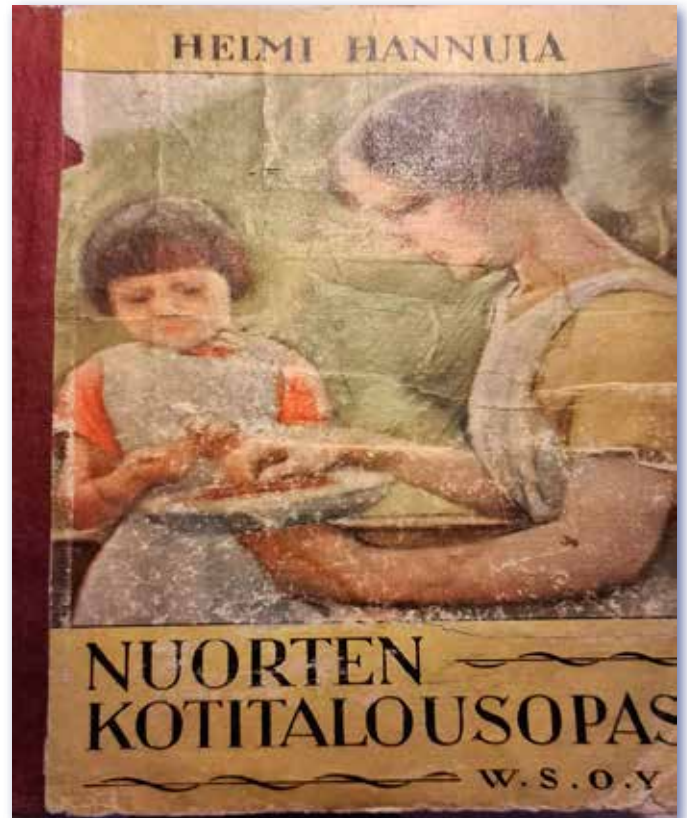
Perunan kotimaa on Etelä-Amerikka. Noin 1500-luvulla se tuli Euroopassa tunnetuksi, ja Suomeen perunan toivat Pommerin sodasta vuonna 1762 palanneet sotilaat.

Nykyisin on suomalaisen vaikea tulla toimeen ilman perunaa, sillä sitä käytetään melkein yhtä paljon kuin leipää.

Perunain on oltava hyviä. Hyviä perunalajeja ovat Magnum Bonum, Kuningas Edward, Goldperle, Ruusulehti, Vesijärvi, Eldorado ja Paunu.

Perunansäilytyslaatikko.

Milloin sitten perunoita pitäisi istuttaa?

Maa on tietysti jo kunnolla käännetty ja ravinteet tarkistettu.

Vanhan kansan mukaan talon emäntä istutettiin perunapenkkiin paljaan takapuolen kanssa ja jos perunapenkki oli tarpeeksi lämmin emännälle, niin perunan voi istuttaa.

Vanha kansa tuntee myös Kustaan päivän eli 6.6, jolloin perunan pitäisi olla istutettu viimeistään. Lapin perukoilla istutuspäivä saattaa olla pari päivää myöhemmin.

Sato nostetaan erään tiedon mukaan Tyynen päivänä eli 18.9 ja toisaalta esille on tullut myös Mikkelin päivä syyskuun lopulla. Sanonnan mukaan "Mikkelistä akat tupaan, perunat kellariin".

Sitten pitää vielä tarkkailla kuun kiertoa, sillä erään tiedon mukaan mikäli istutus tapahtuu yläkuulla, niin kasvaa vain vartta eikä tule isoja mukuiloita. No, sitten valitaan alakuun ajankohta. ■

Lähetäkää juttuja ja kuvia seuraavaan Kelolaiseen

Aineistot tulee toimittaa päätoimittaja **Marjut Lainiolle** sähköpostilla marjutjulia28@gmail.com viimeistään tiistaina 29.7. Vuoden viimeisen numeron aineistopäivä on tiistai 28.10. Tekstit olisi hyvä kirjoittaa niin, että vain väliotsikot ja kappaleet erotetaan rivinvaihdolla. Kuvia ei pidä sijoittaa tekstitiedostoon, vaan ne tulee lähettää sähköpostin liitteinä siinä koossa, missä kuva on otettu. ■

NIKSEJÄ KASVIEN HYVINVOINTIIN – KASVATTAMISEN ILOA

Eeva Karelius-Donner

Tiedätkö mikä on korkkiruuviporkkana? Se on juures, joka on väkisin tunkenut itsensä liian savisen maan läpi ja matkalla tehnyt itseensä aika monta kiemuraa. Tai ovatko keltaiset, veltot salaatinlehdet tuttuja? Perunat, jotka kasvavat lähinnä vartta? Kukat, jotka eivät kuki kunnolla? Kaikilla edellä mainituilla on sama vika, ne on kasvatettu väärään maahan tai väärään paikkaan.

Jos sinulla on vaikka kuinka pieni tai kuinka suuri puutarha, on sen kasveja mietittäessä ajateltava millaiseen paikkaan tai millaiseen multaan ne laittaa kasvamaan. Ensimmäinen ratkaistava asia on juuri tämä. Nyrkkisääntö on, että auringon kasvit istutetaan valoon ja varjon kasveille valitaan katveisempi kohta.

Hyötykasvit vaativat vähintään kahdeksan tuntia aurinkoa päivässä, salaateille ja lehtikasveille sopii myös puolivarjoinen paikka.

Alkukesällä taimia vaanii mahdollisesti halla, joten ne on hyvä peittää hallaharsoilla. Lasitetuilla terasseilla ja parvekkeilla niitä ei tarvita, viileässä ja valossa kasvit voimistuvat.

Kultavettä?

Kun paikka on mietitty, on hyvä hankkia eri kasveille erilailla sopivaa multaa. Nykyaikaiset multapussit on jo valmiiksi lannoitettu, mikä millekin kasvityypille sopivaksi.

Paljon voi tehdä itsekin, etenkin jos on kompostori. Mutta ilman sitä on olemassa aika hyviä omia lannoiteita. Kahvinporot eivät varsinaisesti lannoita, mutta ovat oivaa maanparannusainetta. Niin tuoreina kuin kuivinaakin. Hake isompien kasvien juurille auttaa pitämään kosteuden maassa.

Paitsi kompostimultaa, voi itse tehdä nokkosvettä lannoittamaan kasveja. Nokkossilppua pari kiloa ja kymmenen litraa vettä ämpäriin. Seos saa muhia viikon verran ja on valmiina käyttöön. Haju ei ole maailman parhaita, mutta laimennettuna 1 osa lannoitetta 10 osaa vettä se on tujua tavaraa.

Älä kuitenkaan kastele sillä salaatteja, pinaattia tai punajuuria.

Entä kultavesi? Sitä voi todella sanoa omaehtoiseksi luonnontuotteeksi, sillä se on pissaa ja vettä. Yksi osa pissaa ja vähintään kaksi osaa vettä. Edellisen lannoitteen tapaan sitä ei pidä antaa salaateille, pinaateille tai punajuurille. Lopeta tämän lannoitteen antaminen kaksi kuukautta ennen satoa.

Kultavesi on ekoviljelijöiden keskuudessa niin suosittua, että pissan keräämistä varten on kehitetty oma pottakin, pipinette.

Kastelu

Ruukkukasvit ja nuoret taimet tarvitsevat säännöllistä kastelua. Kuivan kesän aikana kaikki kasvit tarvitsevat kunnolla vettä. Nyrkkisääntönä voi pitää sitä, että jos kouraiset multaa kastelun jälkeen ja käteesi jää kuivaa ainetta, olet kastellut liian vähän.

Ruukkujen suhteen kannattaa olla kuitenkin varovainen, ettei ylikastele. Kuten eräs puutarhuri kerran sanoi: ”Et itsekään haluaisi seistä jalat vedessä kaiken aikaa.”

Kasvien valinta

On makuasia mitä kasveja haluaa kasvattaa; halu-aako vain kukkivia kasveja vai myös hyötykasveja. Asiaan vaikuttaa myös kasvatusalue. Suurempaan puutarhaan on kiva nikkaroida kasvikehikoita, joihin istuttaa erilaisia, toisiinsa sopivia kasveja. Kehikot voi myös maalata ulkopuolelta värikäiksi.

Jos on mahdollista rakentaa kokonainen perunamaa tai isompi juurespenkki, niin mikäpä sen parempaa. Sipulien ja erilaisten kaalien kasvataminen on myös mukavaa puuhaa. Tomaatit ovat vähän työläämpiä, niin kasvupaikan kuin lannoituksenkin suhteen, mutta parhaimmillaan sato on tosi herkullinen.

Kukkapenkit, nuo silmänilot! Klassiset pelargoniat, samettikukat. Viimeksi mainitut karkoittavat myös ötököitä, eli niitä kannattaa istuttaa myös hyötykasvien kaveriksi.

Kukkia voi myös syödä. Kehäkukat, orvokit, krasit, ruiskukat, samettikukat ja kaikkien yrttikasvien kukat ovat syötäviä.

Pienelläkin alueella voi kasvattaa yllättävän paljon monenlaista. Terasseilla ja lasitetuilla parvekkeilla voi kasvattaa ampepeleissa ja ruukuissa koko kesän kukkivia kasveja kuten auringossa viihtyviä miljoonakelloja ja varjoa tarvitsevia karjalanneitoja.

Parvekkeella voi kasvattaa myös hyötykasveja; minitomaatteja ja- kurkkuja, salaatteja ja etenkin erilaisia ruukuissa kasvavia yrttejä. Myös muuta man perunan saa kasvamaan sitä varten suunnitelluissa juuttisäkeissä.

Maaginen persilja

Monella yrtillä on sekä parantavia vaikutuksia, myös taikuutta, sanoo vanha kansa. Esimerkiksi persilja tulisi aina kasvattaa siemenestä, eikä sitä saisi milloinkaan siirtää kasvupaikaltaan. Se on aina kylvettävä Pitkänä perjantaina. Persilja on hidas kasvatettava, jonka sanotaan menevän yhdeksän kertaa pahalaisen luo, ennen kuin siemen alkaa kunnolla itää.

Sanotaa myös, että jos on hankkimassa taloa, pitää tarkistaa kasvaako sen puutarhassa persiljaa. Jos ei kasva, kuolet ennen kuin vuosi on mennyt. Hupsista!

Entäs kaikki me, jotka ostamme suurimman osan käyttämästämme persiljasta kaupan turvepakkauksissa? Jos olemme myymässä asuntoa, kannattanee ostaa sinne muutama ruukku persiljaa myynnin ajaksi, sillä emmehän halua ostajan kuolevan! ■

Lähteet: K-rauta nettisivut, Et-lehti, Gardener's Magic and Other Old Wive's Lore, Nicke Lignell: Ihanat siirtolapuutarha MTV 3.

P.S. Ne korkkiruuviporkkanat ovat omien lasteni muistikuvia, kun he olivat pieniä- en ollut mikään taitava puutarhuri.

POHJOIS-SAVON PALOMUSEOSSA

Kuopion yhdistyksen jäsenet pääsivät tutustumaan Pohjois-Savon palomuseoon ja katselemaan joka pojan unelmaa: vanhoja paloautoja.

Palon sammutuksen alkulähteillä

Palomuseo perustettiin Kuopioon vuonna 2001. Silloinen sisäministeri Ville Itälä vihki sen käyttöön. Palomuseo siirtyi uusiin tiloihin vuonna 2024 Neulamäen pelastusaseman yhteyteen.

Tämä Pohjois-Savon pelastuslaitoksen ylläpitämä paikallinen palo- ja pelastustoimen erikoismuseo, on yksi edustavimmista palo- ja pelastusalan museoista Suomessa. Viiden toista toimintavuotensa aikana Pohjois-Savon palomuseo on edistänyt oman erityisalansa paikallisen historian ja perinteiden tuntemusta tallentamalla esineitä, valokuvia ja tarinoita ja tarjoamalla niiden avulla mahdollisuuden kurkistaa palokunnan toimintaan ennen ja nyt.

Torin alueen 1960-lukua kuvaava pienoismalli, jota esittelee entinen palopäällikkö, myöhemmin pelastusjohtaja Jorma Westerholm.

Vuonna 1775 perustetun Kuopion kaupungin palotoimen historian alkutaipaleet juontavat 1800-luvun alkuun jolloin kaupungille annettiin ensimmäinen palojärjestys vuonna 1807. Kuten muissakin Suomen kaupungeissa Kuopiossa ensimmäisenä palokuntana toimi asukkaiden yleiseen sammutusvelvollisuuteen perustuva palokunta. VPK Kuopioon perustettiin vuonna 1877 ja vakinainen palokunta vuonna 1913.

Käsivoimin käytettäviä

1800-luvun lopulla saatiin sammutusvesi palopaikalle yhtä aikaa, kun ensimmäiset sammuttajatkin tulivat.

1800-luvun palokalustoa

Hevosmiehet toivat myöhemmin lisävetä. Pyöreässä vesisäiliössä oli vettä 200 litraa. Aluksi säiliöissä oli vain käsikäyttöiset pumput, mutta myöhemmin lisättiin kaksi hiilidioksiidipulloa, joiden avulla vesisäiliöön saatiin paine, joka nosti veden paloletkuun ja suihkuputkeen.

UKK-ambulanssi

Kuopiossa lääkäriambulanssitoiminta käynnistyi vuonna 1979.

Ambulanssia kutsuttiin UKK-ambulanssiksi, vaikka virallinen

Yleisö tutustuu UKK-ambulanssiin

nimi olikin TEHO. Nimi tuli siitä, että presidentti Urho Kekkonen oli saanut ambulanssin lahjaksi käydessään valtiovierailulla Saksan liittotasavallassa, jolloin Mercedes Benzin tehtaat lahjoittivat auton hänelle.

Hän lahjoitti auton edelleen Paavo Nurmen Säätiölle, mistä ambulanssi lahjoitettiin Kuopion kaupungille. Auton palveluja varten Kuopion palolaitokselle perustettiin kaksi uutta palomiehen virkaa.

Tarvittaessa autoon mukaan lähti silloisen KYKSin anestesia-lääkäri ja sairaanhoitaja tehosastolta. Ambulanssi joutui vuosina 1980 ja 1986 itsekin vakaviin onnettomuuksiin Kuopion keskustassa. Jälkimmäisessä kolarissa kuoli yksi ja loukkaantui yksi.

Tämä on ainut museossa oleva ambulanssi muualla olleiden päätyessä romutettavaksi.

Paloauto ja palomiehet

Miesvoimaruisku 1800-luvun lopulta

Vanhoja palomiesten asusteita

Palomuseon ajoneuvokokoelman helmiä:

Vasemmalla UKK-lääkäriambulanssi vuodelta 1979, keskellä sammutusauto Chevrolet vuodelta 1939 ja oikealla Saastamoisen tehdaspalokunnan käytössä ollut Ford AA vuosimallia 1928.

Palomies Seppo

VENK PITI VUOSIKOKOUKSEN

Valtakunnalliset eläkeläisjärjestöt VENK ry piti vuosikokousta 23.4 Helsingissä, Kevan tiloissa.

VENK koostuu kuudesta valtakunnallisesta eläkeläisjärjestöstä.

Järjestön tämän vuoden toimintasuunnitelman edunvalvontatavoitteisiin kuuluu eläkkeiden ostovoiman turvaaminen, jossa yhtenä kohtana on pienituloisten eläkeläisten ostovoiman parantaminen.

Toisena tavoitteena on vanhuspalvelujen turvaaminen, jossa yhtenä alakohtana on saada joka hyvinvointialueelle eläkeläis- ja vanhusasiain virka, jonka tehtävänä on koko ikääntyvän väestön etujen ja oikeuksien puolustaminen.

Kokouksessa keskusteltiin myös yhteiskunnan digitalisoitumisesta ja sen kehittyminen pitää tapahtua käyttäjien ehdoilla.

Yhtenä toiminnan tavoitteena ja järjestää paanelikeskustelu edunkunnan puolueille ja kyselijöinä olisivat VENK: n jäsenliittojen jäsenet.

VENK: n puheenjohtajana jatkaa Markku Virtanen. Hän toimi myös vuosikokouksen puheenjohtajana yhdessä Ruskaliiton Riitta-Liisa Lindhol-

min kanssa.

Keloliiton kokousedustajia olivat Simo-Pekka Hämäläinen (Helsingin yhdistyksestä) ja Eero Arola(Vantaan yhdistyksestä). Kuvassa he ovat yhdessä Keloliiton puheenjohtaja Riitta Vehovaaran kanssa. Hänet valittiin myös VENK: n hallitukseen ja hänen varajäsenekseen valittiin Heikki Metsälampi.

TALVEN TAITTUESSA KOHTI KESÄÄ

OJAE pj. Päivi Paaso

Meillä täällä Oulussakin lumet ovat sulaneet jo melkein kokonaan, koska talvi oli niukkaluminen ja poikkeuksellisen leuto. Kaduilla voi jo kulkea lenkkareissa ja pyörätietkin alkavat olla sulat.

Tosin mereltä puhaltava kylmä tuuli on välillä mennyt kyllä luihin ja ytimiin, vaikka pukeutuminen olisi ollut kuinka lämmintä. Mutta onneksi mieli on valaistunut auringon paisteesta ja toivoa täynnä, kun piakkoin tulee jälleen kauan kaivattu kesä.

Suurimpana toiveena on kylläkin saada edes toimiva aselepo Ukrainaan ja Gazaan, jotta viattomien kärsimystä saataisiin vähemmäksi ja rauhakin jossain vaiheessa sotatantereille.

Nurkan takana odottavat kunta- ja aluevaalit luovat kyllä huolta mielessäni moneltakin kantilta katsottuna. Jaksavatko ihmiset mennä vaaliuurnille yhteiskunnan heikon talouden ja työllisyystilanteen vuoksi, joita toivotetaan joka tiedotusvälineessä. Tai miten nuoret äänestäjät kokevat maamme talouden tilanteen, kun eivät saa tarpeeksi tukea mielenterveysongelmiinsa tai tarvitsemaansa tukea opinnoissa.

Meitä varttuneempaa väkeä kiinnostaa entistä enemmän se, miten päästään lääkärin vastaanotolle tarpeen tullen tai kuinka saadaan eläkerahat riittämään esim. ruokaan ja lääkkeisiin, jos rahat eivät riitä edes vuokran/sähkölaskun tms. maksamiseen Kelan tukien pienentyessä. Mutta nyt olisi tärkeää kaikkien mennä äänestämään, jotta demokratia toteutuisi näissäkin vaaleissa ja saataisiin kaivattuja muutoksia lähiarkeen.

Meillä Suomessa on yksinäisiä senioreita runsaasti, osa hyvinkin terveitä ja toiset taas sairaalloisia ja kaikki heidät tulisi ottaa mukaan yhteiskunnan toimintojen piiriin. Mikäli yksinäisen ainut seuralainen on televisio tai radio, se ei täytä sosiaalisen vuorovaikutuksen tarvetta. Ei riitä, että voi kuunnella tai katsoa uutiset tai dokumenttiohjelmat, vaan ihminen kaipaa sitä vastavuoroisuutta, jota saadaan arkisista, päivittäisistä tapaamisista. Ja tämä on se kutsu, johon me Kelo-liitossakin vastaamme.

Tavoitteenamme on, ettemme jätä ketään yksin, vaan haluamme mahdollisimman monet mukaan toimintaan. Oulussa kokoonnumme viikoittain keskiviikkokerhoon pullakahvien kera. Kerhossa saamme taitoja ja tietoa arjessa kohtaamiin haasteisiin eri elämän alueilta (esim. muistin toiminta,

vakuutusten luoma turva, terveellinen ravitsemus, toimiva kotihoito, hyvinvoinnin antama turva, omaishoitoon liittyvät asiat, tietoa eri sairauksista).

Säännöllisillä tapaamisilla rytmitämme viikkoa ja saamme lähdettyä pois kotoa. Kotiin on sitten niin kiva palata virkistyneenä, kun se yksinäisyyden aukko on kerhossa täytetty monien ihmisten tapaamisilla ja ajatusten vaihdoilla.

Kun tammikuussa aloitin yhdistyksen puheenjohtajana, pohdiskelin, että kuinkahan minä osaan sopeutua senioreiden joukkoon ja heidän kanssaan toimimaan, kun olin yli 30 vuoden ajan työskennellyt yläkoululaisten nuorten kanssa.

Mutta kuinka ollakaan, olen huomannut, että heidän ovat aivan kuten nuo entiset yläkoululaisetkin, yhtä aktiivisia, innokkaita ja kantaa ottavia kuten nuoretkin. Eroja taitaakin olla vain iän numeroissa ja iän tuomissa rajoitteissa sekä siinä, että nuoret halusivat pääsääntöisesti viikon mittaisille luokkaretkille, kun taas yhdistyksemme jäsenet haluavat olla reissussa vain muutaman yön.

Ehkäpä tähän on syynä se, että omassa sängyssä on niin lokeisaa nukkua, vaikka matkakumppanit olisivat kuinka mukavia tai hyviä ystäviä. Lisäksi jäsenemme kaipaavat ja kuluttavatkin erilaisia kulttuuririentoja aivan kuten nuoretkin. Ja kylläpä

se on niin, että meillä ikääntyneillä on mahdollista käyttää henkisiä voimavaroja enemmän kuin elämäänsä aloittelevilla nuorilla.

Meidän yhdistyksemme jäsenet ovat innokkaita

ja hyviä laulajia. Jumppaakin harrastetaan aina, kun siihen aika riittää muulta toiminnalta, tietokilpailuja unohtamatta. Tänäkin talvena meillä on ollut vierailijoina oman elämänsä tarinankertojia. Ne kerhokerrat ovat olleet mielenkiintoisia ja suosittuja.

Ja mikä edistää yhdistyksemme toimintaa on se, että saamme vinkkejä ja toiveita ohjelmistoon jäsenistöltämme. Lisäksi kaiken toiminnan perustana on aktiivinen ja toimiva hallitus varajäsenineen, jotka yhdessä suunnittelevat ja järjestävät niin kahvittelut, jumppatuokiot, retket, keskiviikkokerhot, keilailut kuin tanssitkin.

Ja mikä on hienoa yhdistyksemme muut aktiivit ovat toimineet vuodesta toiseen mahdollistaen yhdistyksen sujuvan toiminnan. He ovat avuliaita, aktiivisia ja asiansa osaavia toimijoita.

Keloliitosta saamme lisäksi tärkeää ja ajan-kohtaista tietoa. Lisäksi järjestetyt ryhmämatkat ulkomaille helpottavat monen matkasuunnittelusta. Näin on mahdollista tutustua eri puolilla Suomea asuviin yhdistysten jäseniin. Itse odotankin jo innolla toukokuussa Prahaan suuntautuvaa Kelon matkaa.

Hyvää kevättä ja jaksamista kesän odotukseen!

HELSINKI-VANTAA PERINTEINEN KEILATURNAUS 22.4.2025

Vasemmalla turnauksen järjestäjät, Maarit Jokinen ja Kalevi Hietala sekä Vantaan paras joukkue: Jouko Keskikukko, Marjatta Nuorento, Teemu Karppinen ja Veikko Rimpiläinen, yhteistulos 466.

Helsingin paras joukkue. Kalevi Hietalan vieressä Tuula Jaatinen, Jorma Manner, Arja Lehtonen ja Ritva Piispanen, yhteistulos 543.

Parhaat naiset: Tuula Jaatinen 160, Margit Mäenpää 137, Ritva Piispanen ja Leena Kangas 135.

Parhaat miehet: Matti Hiltunen 150, Jorma Manner 150, Kalevi Hietala ja Veikko Rimpiläinen 149.

VANTAAN YHDISTYKSEN TOIMINTAA

Riitta Vehovaara

Vantaan yhdistys tai klubi/kerho viettää ensi vuonna jo 50-vuotis päiväänsä.

Yhdistyksen lyhyt historia on: "Vantaan Kunnalliset eläkeläiset ry perustettiin 26.2.1976 ja rekisteröitiin 18.7.1977. Keskusjärjestöksi perustettiin Mikkelisä elokuussa 1998 Kunnallisen alan eläkeläisten liitto Kelo ry. Liiton nimi muutettiin myöhemmin nykyiseen muotoonsa vastaamaan laajentunutta jäsenpohjaa ja nykyistä toimintaa. Samassa yhteydessä (28.10.2010) muutimme myös oman yhdistyksemme nimeksi **Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry.**"

Jäsentapaamiset joka torstai

Meillä on monenlaista toimintaa ja kokoonnumme viikoittain torstaisin Hiekkaharjun nuorisotilassa klo 10.00-14.00. Tila on varattu jo tietysti aamusta, sillä keittiöryhmä valmistelee meille kahvit nissun tai suolaisen kera.

Kahvin/teen saa kahden euron hintaan ja oma kuppi on hyvä olla olemassa.

Helmikuussa oli yksi torstai ilman kerhoa, sillä mekin vietimme hiihtolomaa. Kerhotilamme oli silloin varattu nuoremmille.

Yleensä torstaikerhon aloittaa puheenjohtajamme Eeva Björklund kertomalla tulevista tapahtumista. Hän pitää myös ns. Eevan matkapistettä eli missä voi ilmoittautua mihinkin tilaisuuteen.

Torstaikerhojen sisällöt suunnittelevat vuoroviikoin joko harrasteryhmä tai yhdistyksen hallitus. Yhdistyksen kotisivuilla on tapahtumakalenteri joko kevään tai syksyn tapahtumista pdf-tiedostona.

Pvm	Klo 10.00 -	Kahvi	Klo 14.00	Hallitus	Harrasteryhmä
09.01	Kesäjuhlan alustus		Arjojen, Teemu Järvelin	x	
15.01	Lehmirannan lomakeskus	Anu Syväne	Tuulijärvi, Boccia ja pelit		
22.01	Hakasalmen museo, Kimallus ja kumarrus				
27.01	Eläimen tutkimus, osa 2		Ruusu	x	
03.02	Eläimen tutkimus, osa 1	SAKE Ali-Päätynen			
09.02	Yhteinen		Arjojen, Teemu Järvelin		x
06.02	Kulttuuritapa, Pöytäkirja				
13.02	Käsitöiden ja eläinten kumarrus	Satolappu Krista Vahvanen	Tuulijärvi, Boccia ja pelit	x	
19.02	Käsitöiden kumarrus				
20.02	Eläimen tutkimus, osa 1				
26.02	Eläimen tutkimus, osa 2				
27.02	Vierailu Rauhala	Sari Korhonen	Hallitus	x	
06.03	Eläimen tutkimus, osa 2		Arjojen, Teemu Järvelin		x
12.03	Arjojen, Teemu Järvelin				
19.03	Käsitöiden kumarrus		Tuulijärvi, Boccia ja pelit	x	
20.03	Käsitöiden kumarrus				
27.03	Pöytäkirja	Ali-Päätynen	Ruusu	x	
03.04	Arjojen, Teemu Järvelin		Arjojen, Teemu Järvelin		x
03.04	Käsitöiden kumarrus				
10.04	Käsitöiden kumarrus	HDV	Tuulijärvi, Boccia ja pelit	x	
17.04	Eläimen tutkimus, osa 1				
24.04	Eläimen tutkimus, osa 2	Ulla Pohjonen-Pihonen			x
24.04	Hakasalmen museo, Kimallus ja kumarrus				
28.04	"Mielikuvitus" -tapahtuma				
01.05	Eläimen tutkimus, osa 1				
08.05	Eläimen tutkimus, osa 2	Päivi Kapanen	Arjojen, Teemu Järvelin	x	
15.05	Eläimen tutkimus, osa 1				
22.05	Käsitöiden kumarrus				
29.05	Eläimen tutkimus, osa 2				

Nämä tapaamiset ovat jäsenille todella tärkeitä, sillä siellä voi rupatella tuttujen kanssa ja tutustua uusiin ihmisiin.

Joulujuhlaa vuodelta 2024

Runsaasti erilaisia harrasteryhmiä

Meillä kokoontuu viikoittain keilakerho Tixi bowling keilahallissa ja keilaajat maksavat erikseen keilauksesta.

Turnauksia on pidetty ainakin Helsingin kunnallisten kanssa ja

tänä keväänäkin oli keilaturnaus tiistaina 22.4.!

Meillä on myös kulttuurikerho ja erilaiset harrasteryhmät.

Tänä keväänä meillä on tapahtumakalenterin mukaan ollut paljon toimintaa. Tammikuun aloitettiin jumppahetkellä ja arpajaisilla. Minä taisin arvalla voittaa kudotun punaisen kaulaliinan?

Ryssänuuni on muinaismuistolain suojelema vanha kivi-uuni, jossa on paistettu leipää ja kuivatettu kalaa. Uunien rakennus ajoittuu pääsääntöisesti iso- ja pikkuvihan aikaan 1700-luvun alkupuoliskolle. Uuni löytyy Lehmirannan lomakeskuksen luontoreitin varrelta

Tammikuussa pelattiin myös bocciaa, rivi-ansseja ja tuoli-jumppaa. Anu Syväne kertoi Lehmirannan lomakeskuksesta ja kuulumme myös elämän totuusia, osa yksi.

Omalta hyvinvointialueelta Ali-Päätynen kertoi yhtenä torstaina eläkeläisten mielenterveydestä.

Kulttuuritapahtumia ja tutustumiskäyntejä

Eikä siinä kaikki tammikuussa kävimme vielä Hakasalmen huvilassa tutustumassa Kimallus ja kumarrus näyttelyyn, joka kuvaa

Kimallus ja kumarrus -näyttely kartanoväen kahdesta maailmasta. Hakasalmen huvila on siinä Musiikkitalon vieressä ja tuo näyttely on auki vielä elokuun loppuun. Tässä vielä linkki: <https://hakasalmenhuvila.fi>

Helmikuu aloitettiin Kulttuuritalon konsertilla Diandra ja Patrizio. Torstaikerhossa sairaalapappi Krista Valtonen kertoi työstään ja toiminnasta.

Tässä kuussa tehtiin myös Es-

Espoon museoretkellä tutustuttiin mm. Glimsin talomuseoon

poon museoretki ja kuun lopulla päästiin tutustumaan oopperan pääharjoituksiin.

Kuulimme myös Vantaan ratikkahankkeesta. Ratikka on tulossa jostain Mellumäen suunnasta Tikkurilan poikki kohti lentotasemaa.

Käymme yhdessä syömässä

Joka kuukausi käymme yhdessä syömässä ja käynnit suunnittelevat ruokaryhmän naiset. Näin tutustutaan eri kulttuureihin ja ruokailun yhteydessä on mukava rupatella ja kertoa kuulumiset.

Tutustuimme korealaiseen ruokakulttuuriin

Maaliskuussa torstaikerhossa kuuntelimme kakkososan elämän totuuksista ja pidimme yhdistyksen kevätkokouksen. Yhtenä torstaina meillä oli sketsikimara ja olemme tutustuneet Ateneumin Rajojen rikkojan näyttelyyn. Ennen kunta- ja aluevaaleja kävimme vielä alustajan kera keskustelua demokratiasta.

Ennen kesätaukoa käymme vielä tutustumassa tanssintaloon ja flamencon pyörteisiin sekä tulemme Keravalle katsomaan musiikkiteatteria.

Tulee meille torstaikerhoon myös alustaja puhumaan jätehuollosta, naisten pankista ja saammepa tarkempaa tietoa Turvan vakuutuksista.

Helsingin kunnallisten eläkeläisten kanssa teimme myös ennen Vappua risteilyn 28.4.

Toukokuussa teemme kevätretken Chappe museoon ja Mus-tion linnaan ja tarkka ajankohta keskiviikko 14.5.2025.

Julke teatteri

Olemme tehneet ohjaajan Aino Suomisen opastuksella pieniä teatteriesityksiä. Ohjaajamme on kertonut ensin kirjailijasta ja

sitten on tullut esityksen vuoro. Syksyksi on taas suunnitteilla uusi esitys.

Maria Jotunia näytellään

Maria Jotunin näyttelijät

Yhdestä esityksestä tehtiin myös podcast, joka on kuultavissa liiton sivuilla.

<https://www.keloliitto.fi/materiaalipankki/videotallenne/>

Viime kesänä teimme yhden kesäteatterikäynnin, kävimme Hamina Tattoossa ja tänä kesänä

Hamina Tattoo

myös on yksi reissu Lappeenrantaan, jonka ajankohta on 16.7 ja toinen kesäteatteri pidetään Krapin kesäteatterissa 30.7. ■

Kiitos kaikille tapahtumien järjestäjille ja osanottajille!

TEATTERIRETKI VARKAUTEEN

Teksti: Merja Kinnunen, kuvat: Tenho Kinnunen

Lähdimme Joensuusta lauantaina 15. maaliskuuta 2025 aamupäivällä bussilla kohti Varkautta. Matka sujui mukavasti Liikenne Kinnusen linja-autolla. Meitä oli matkalla bussilastillinen iloisia JAE: laisia.

Matkan aikana bussin täytti mukava "karjalainen" puheensorina. Matkakin 120 kilometriä meni ihan huomaamatta. Perille saavuttuamme suuntasimme suoraan teatteriin. Teatterin kahviosta sai ostaa kahvia ja pientä purtavaa. Teatterin kahviota ja baaria hoitavat Varkauden palvelualttiit teatterikerholaiset, ikäihmisiä, niin kuin mekin olemme. Mainittakoon, että Varkauden teatterikerho on perustettu vuonna 1954 ja se on Suomen suurin jäsenkerho, jonka jäsenmäärä on 950 jäsentä.

Varkauden Teatterissa nautimme klo.13.00 alkaneeista esityksestä "Iso-Heikkilän isäntä ja hänen renkinsä Kalle". Esitys, suuri suomalainen klassikko, oli mukaansatempaava ja riehakas. Näin kerrottiin teatterin esitteessä näytelmän juonesta.

"Herra Iso-Heikkilä – siinäpä vasta koominen hahmo! Riehakkaassa humalatilassa maailmoja syleilevä, rakastava isä ja reilu isäntä, mutta promilleiden haihduttua kärtyysä, piinkova talousmies. Johannes Iso-Heikkilä tarttuu pulloon, koska silloin hän voi elää vapaasti tunteilla ja rakastaa. Ja olla – ainakin omasta mielestään – myös rakastettu".

Ajoittain esitys sai yleisön nauramaan, mutta välillä se veti kovin vakavaksikin. Varkauden esitys jakoi mielipiteitä, toisista esitys oli oikein hauska ja naurattava ja jotkut taas sanoivat olleensa juonen kulkuun pitkästyneitä.

Toimittaja Mervi Koskinen arvioi esitystä näin, "Bertolt Brecht ja Hella Vuolijoki aikansa arvostetut kirjailijat, teatterin jättiläiset, anarkistit, kirjoittivat tämän näytelmän 1940-luvulla. Ajan pölystä ei

näkynyt merkkejä Varkauden teatterin tulkinassa. Ohjaaja oli saanut ryhmänsä innostumaan. Lavastuksesta lähtien teos oli raikas ja vei mukanaan". Sovitus ja ohjaus ovat Miisa Lindenin käsialaa. Teatteriesityksen kesto väliaikoinen oli 2h 30 minuuttia.

Teatterin jälkeen kävimme myöhäisellä lounaalla ravintola Kaks Ruusussa. Ravintola tarjosi herkullista ruokaa buffetpöydästä ja viihtyisän ympäristön entisessä Ahlströmin tehtaan ruokalassa.

Ravintoloitsija Pekka Kinnunen kertoi ravintolan yli 100 vuotta vanhasta ja mielenkiintoisesta historiasta, ajasta, jolloin ravintola oli toiminut Kansankeittiönä.

Kotimatikalle lähdimme noin klo 17.00 ja matkalla pysähdyimme ostamaan mallasleipää Karvion kanavan Nesteeltä huoltoaseman tiloissa olevasta leipomosta. Leivät matkanjohtajamme Ari tilasi

menomatikalla Varkauteen. Ihana leivän tuoksu levisi linja-autoon, kun kymmenkunta leivänhakkijaa palasi autoon lämmin leipä kainalossa.

Paluumatka sujui hyvin, ja Joensuussa olimme perillä noin klo 19.00.

Sää oli aurinkoinen koko päivän ajan, ja lämpötila oli keväisissä lukemissa. Matka oli onnistunut ja antoisa kokemus.

Tästä meidän teatterimatikasta Varkauteen voi sanoa tulleen jo monien vuosien perinne. Varkauden teatteri vetää puoleensa, esitykset ovat olleet mukavaa katsottavaa ja teatteri vanhassa puutalossa on aikaa nähnyt, mutta toimiva suurista kävijämäärästään huolimatta.

ELÄKETURVAKESKUS TIEDOTTAA

Suomalaiset venyttävät työuriaan arvioitua ripeämmin. Viime vuonna työeläkkeelle siirryttiin keskimäärin 63,1-vuotiaana. Vuodelle 2025 asetettu tavoite on jo saavutettu, ja ohitettu yli puolella vuodella.

Suomalaisten keskimääräinen kuukausieläke vuonna 2024 oli tasan 2100 euroa. Miesten keskieläke oli viime vuonna 2 349 euroa kuukaudessa. Naisten keskieläke oli 1893 euroa. Joka kolmas eläkkeensaaja sai viime vuonna alle 1 500 euroa kuukaudessa.

Eläkkeensaajien kokonaislukumäärä on viime vuosikymmeninä kasvanut paljon. Vuonna 2024 Suomessa asui 1,6 miljoonaa eläkkeensaajaa, noin kolmanneksen enemmän kuin vuosituhaten alussa.

Eläkkeensaajien osuus väestöstä vuonna 2024 oli reilut 33 prosenttia.

Suhteellisesti eniten eläkkeensaajia asuu Etelä-Savon maakunnassa, jossa eläkkeensaajien osuus oli viime vuonna 46 prosenttia 16 vuotta täyttäneestä väestöstä. Toiseksi eniten eläkkeensaajia asuu Kainuussa, 44 prosenttia väestöstä.

Neljänneksessä Suomen kunnista eläkkeen-

saajien osuus on yli puolet 16 vuotta täyttäneestä väestöstä. Eläkkeensaajien kokonaislukumäärä on viime vuosikymmeninä kasvanut paljon. Vuonna 2024 Suomessa asui 1,6 miljoonaa eläkkeensaajaa, noin kolmanneksen enemmän kuin vuosituhaten alussa.

Eläkkeiden suuruudessa on Suomessa merkittäviä alueellisia eroja. Uudenmaan maakunta jatkaa suurimpien keskieläkkeiden kärjessä. Vuonna 2024 keskieläke oli Uudellamaalla 2472 euroa.

Pienimmät eläkkeet maksettiin Etelä-Pohjanmaalla, jossa keskieläke oli viime vuonna 1 836 €.

Kuntatasolla Kauniainen erottuu edelleen muista 3 789 euron keskieläkkeellä. Espoossa keskieläke oli 2 796 euroa, Helsingissä 2 598 euroa. Pienin keskieläke oli Soinin kunnassa, 1 562 euroa.

Vanhuuseläkkeiden osuus eläkemenoista oli 87 prosenttia.

Teksti ja kuvat Eläketurvakeskuksen verkkosivulta <https://www.sttinfo.fi/uutishuone/1634/elaketurvakeskusetk>

Joka kymmenes eläkeläinen käy töissä

KELOLIITTOLAISTEN VIRKISTYSMATKA HÄRMÄN KYLPYLÄÄN 14-17.4.2025

Eeva Karelius-Donner

Maanantai 14.4.

Bussilastillinen iloisia kelolaisia saapui Härmän kylpylään neljän maissa iltapäivällä.

Matkan aikana reissun vetäjät Kikka ja Riitta olivat pitäneet tarkkaa huolta siitä, että taukopaikkojen aikana kukaan ei päässyt katoamaan. Rattia pyöritti Stefan, joka piti huolta siitä, että aikataulussa pysyttiin.

Heti huonejaon jälkeen nälkäinen joukko suuntasi kylpylän ravintola Lounatuuleen buffet-pöydän kimppuun. Tavattiin vanhoja tuttuja ja juteltiin uusien kanssa. Naurettiin, koska matkan aikanakin oli tullut tauoilla kahviteltua ja syötyäkin ja oli vakuutettu, että nyt on kyllä koko päiväksi nälkä lähtenyt. Ei ollut, hyvin maistui.

Ruokaa päästiin sulattelemaan heti alkuillasta ravintolan tansseissa, jossa Kari Hirvonen ja Onnentähti - orkesterin tahdissa pyörähdeltiin milloin seka-, milloin tyttöparissa.

Tiistai 15.4.

Aamuvirkut siirtyivät aamiaisen jälkeen allasjumppaan, jossa

vesi velloi ja kohisi, kun reippaat jumppaajat pistivät tuulemaan.

Liikuntaa jatkettiin sauvakävelyllä, johon taisi osallistua valtaosa matkalaisista. Sauvoja oli monella omastakin takaa, mutta kylpylän varastosta saatiin niitä lisää.

Pontimena sauvojen heilutteluun oli paitsi aurinkoinen päivä ja reipas mieli, myös se, että kävelijöiden kesken tultaisiin arpomaan Tallink-Siljan lahjoittamat 6 paria sauvoja!

Toteutettiin varustamon kelolaisille antamaan haastetta kunnan kohottamiseen. Sauvakävelyn aluksi Arja Stenberg neuvoi sauvomistekniikkaa. Ja sitten kuntopolkua tallaamaan!

Iltopäiväksi oli luvattu jalkaterapeutin luento, mutta ilmeni, että se olikin peruttu.

Eipä siinä mitään, onneksi oli valinnanvaraa, toiset katsoivat elokuvaa, toiset lähtivät pelaamaan RummiKubia ja toiset menivät suoraan syömään.

Ja illalla oli karaoke, jossa monikin matkalainen kunnostautui.

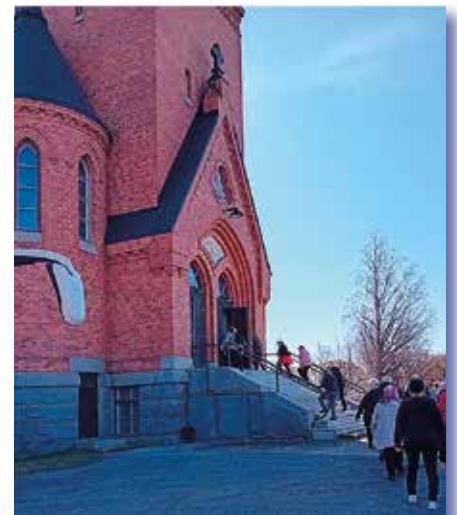

Keskiviikko 16.4.

Aamiaisen jälkeen kokoonnuttiin bussille ja lähdettiin komiaan pohjalaisen miehen perinneasuun pukeutuneen oppaan, Jyrkin, johdolla tutustumaan Kauhavan kaupunkiin.

Ensin ajettiin Lankavan kauppaan, joka tarjosi kahvit. Lankava jatkaa seudun neulonta- ja kudontaperinettä, joka aikanaan oli puukkojen valmistuksen ohella seudun tärkeimpiä elinkeinoja. Monet lankakerät sieltä mukaan lähti, vaikka varmasti useat olivat vannoneet, että eivät mitään osta.

Jyrki kertoi Kauhavan seudusta kaiken tarpeellisen ja var-

maan vähän tarpeettomankin Pohjanmaan murteellaan. Jotain taisi jäädä joiltain ymmärtämättä, mutta pääasia että hauskaa oli. Tietoon tuli, että nykyinen Kauhava on yhdistelmä Ylihärmää, Alahärmää ja Korttesjärveä.

Kierroksen aikana tutustuttiin myös Kauhavan kirkkoon ja sen historiaan. Kävimme me myös entisen, historiallisen Kauhavan Lentosotakoulun alueella.

Viimeinen vierailukohde oli Kauhavan kirjaston yhteydessä oleva Puukkomuseo, Kauhavan

seudulla valmistetaan edelleen perinnepuukkoja, joskin valmistajia taitaa olla vuosi vuodelta vähemmän.

Sitten oli aika valmistautua omaan tilaisuuteen, jonka yksi huipukohta oli onnekkaiden kävely-sauvojen saajien arpominen.

Omaa ohjelmaa olivat kahden pikkutyön keskustelu aikuisuudesta ja naurua irrottanut keppihevostanssi.

Vielä ehdittiin AguaZumbaan ja jatkettiin pelien pelaamista. Pakata jo kuitenkin piti, jos ei sitä aamuun jättänyt.

Torstai 17.4.

Aamiaisen jälkeen pakattiin kimpset ja kampsut bussiin ja lähdettiin kohti Etelä-Suomea. Matkalla mietittiin, josko seuraavaksi lähdettäisiin Rokualle tai Tervikseen Pärnuun.

Keloliiton omien matkojen lisäksi eri yhdistyksillä ehtii kevään mittaan olla omiakin retkiä. Niin ja joukolla lähdetään toukokuussa Prahaan. ■

Turvota korppujauhot kermassa ja muut kokin vinkit, joilla lihapullat onnistuvat aina

Minja Rantavaara Helsingin Sanomat 24.4.2025

Lihapullia valmistaessa koostumus ja koko ovat ratkaisevassa asemassa. Näin kertoi kokki ja ravintoloitsija Dani Hänninen aikaisemmin Glorian Ruoka & Viini-lehdessä. Hänninen jakoi vinkkinsä ravintolatasen lihapulliin.

Lihapullien kanssa maistuvat perunamuusi, suolakurkut ja puolukkahillo. Kuva Tuomas Kolehmainen Sanoma

Hänninen kertoo, että korppujauhot kannattaa turvottaa kermassa ja taikina sekoittaa huolellisesti sileäksi tehosekoittimessa. Sileästä taikinasta pyörityt pyörökät eivät nimittäin repeile paistinpannussa.

Hänninen vinkkasi myös, että lihapullien pyörityä helpottaa, kun taikinan antaa kiinteätyä vartin verran jääkaapissa ja kädet kostuttaa kylmällä vedellä ennen pullien pyöritymistä.

Kokin lihapullat

4 annosta Valmistusaika 40 min.

- 400 g naudanjauhelihaa
- 1 sipuli
- 4 valkosipulinkynttä
- 1 rkl rypsiöljyä
- 1 dl kuohukermaa
- ½ dl korppu- tai pankojauhoja
- 1-2 tl suolaa
- 1 tl kuivattua timjamia tai
- rosmariinia
- 1 tl hunajaa
- ½ tl mustapippuria myllystä
- 1 kananmuna

1. Kuori sipuli ja valkosipulit. Leikkaa ne pieniksi kuutioiksi ja kuullota öljyssä pannussa noin 5 minuuttia. Anna jäähtyä.

2. Mittaa kuohukerma, korppujauhot, suola, timjami, hunaja ja pippuri tehosekoittimen kulhoon. Sekoita ja anna jauhojen turvota muutama minuutti.

3. Riko kananmuna korppujauhoseokseen. Pyöräytä matalalla teholla nopeasti tasaiseksi. Lisää jäähtyneet sipulit ja jauheliha. Käynnistä kone ja anna seoksen pyöriä nostaen nopeutta vähitellen, kunnes taikina on tasaista ja sileää. Tähän kuluu noin minuutti.

4. Siirrä taikina laakeaan kulhoon ja laita jääkaappiin noin 15 minuutiksi.

5. Vuoraa uunipelti leivinpaperilla ja laita uuni lämpenemään 200 asteeseen. Pyörittele taikinasta tasakokoisia kiinteitä pyörököitä pellille. Kypsennä lihapullia noin 15 minuuttia.

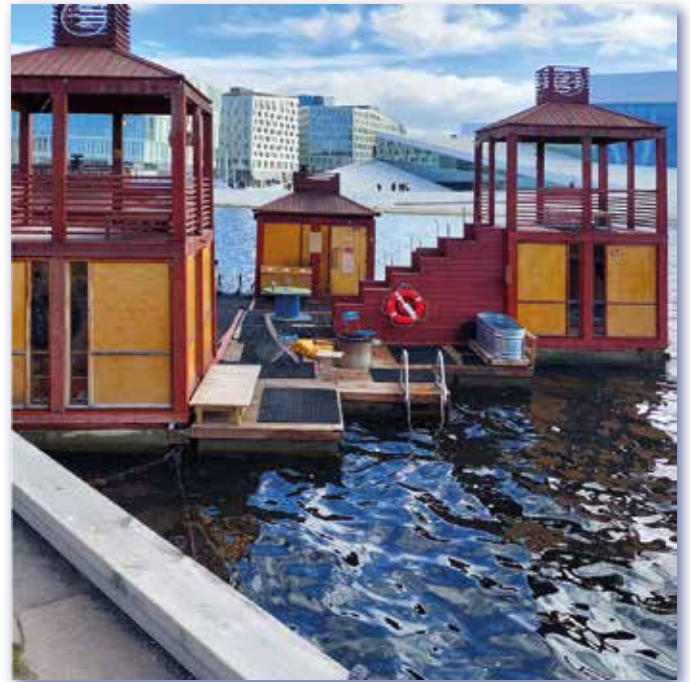
Ohje: Dani Hänninen / Glorian Ruoka & Viini

MUMMIN MATKASSA OSLOSSA

Valkoisella marmorilla päällystetty oopperatalo kohoaa vedenrajasta viistoon muotoonsa. Kymmenet lokit liitelevät oopperatalon edessä meren päällä. Olemme saapuneet Osloon – moderniin pohjolan pääkaupunkiin.

Lentokentältä saavuimme erittäin siistille rautatieasemalle, josta ulos astuessa näkee Oslon parhaimmistoa: meri kimmeltää, vastarannalla kohoaa Oslon-vuono ja ympärillä on merkkirakennuksia Munch-museosta pääkirjastoon. On meren-

rajassa muutakin – nimittäin pienten saunarakennusten rykelmä. Saunakulttuuri on nostanut Oslossa päätään ja värikkäistä puurakennuksista voi pulahtaa suoraan mereen.

Tulimme kolmen yön kulttuurimatkalle meille varsin tuntemattomaan Osloon. Matkakaverina on tyttärentytär ja kohteen valintaan vaikutti, että maassa asuu ystäväni Leena. Hän on luvannut opastaa meitä matkalaisia. Matkapäiville on laadittu ohjelmaa konserteista puistokävelyyn – kahvitelua ja hyvää syömistä unohtamatta.

Ensin suunnaksi otetaan kuitenkin hotelli. Ja voi, miten onnistuneeksi valinnaksi se osoittautuikin. Home Hotel Bastion sijaitsee noin 10-15 minuutin kävelymatkan päässä rautatieasemalta. Sen lämmi-
minhenkisessä aulassa palvelu on erinomaista. Neljännessä kerroksessa odottaa siisti ja tilava hotellihuone, jonka ikkunoista näkee niin oopperalle kuin vuonoillekin.

Pienen levähdysten ja tuumailun jälkeen suuntaamme takaisin keskustaan ja tutustumaan nähtävyyksiin. Oopperatalon erikoisuus on se, että sen katolla voi kävellä. Siispä jalat alle ja kapuamaan. Kun rakennus valmistui vuonna 2008, alkoivat ihmiset spontaanisti kuljeksella sen katolla. Aluksi tätä kauhisteltiin, mutta kun katto todettiin riittävän kestäväksi ihmismassojen kävelyille, sallittiin poikkeuksellinen aktiviteetti.

Seuraavaksi suuntana on vuonna 2021 avattuun Munch-museo, joka on rakennuksena ja kokoelmal-

taan yksi suuremmista yhdelle taiteilijalle omistetuista museoista. Taidemaalari Edvard Munch oli perheetön ja hän testamenttasi laajan tuotantonsa Oslon kaupungille. Esillä ovat tunnetut teokset Madonna ja Huuto. Huuto-teoksen kolme eri versiota ovat yksi kerrallaan esillä aina puoli tuntia yhteen menoon. Näin hauraita teoksia varjellaan. Suurin huomiomme kiinnittyy kuitenkin Munchin maalausten aihepiireihin ja tyyliin – ne ovat kovin synkkiä. Maalauksissa on verta, kuolemaa, tuskaa, sairautta ja vihaisia katseita. Taiteilija on sanonutkin: ”Kaikki taide, niin kirjallisuus kuin musiikkikin on tuotava esille sydänverellä. Taide on ihmisen sydänverta”. No, siltä museossa tuntuikin.”

Leena on valmistautunut vierailuumme perehtymällä Munchin taiteeseen perinpohjaisesti. Hän kertoo meille taiteilijan synkän elämäntarinan lapsuudesta lähtien. Teokset puhuttavat meitä vielä museovierailun jälkeenkin.

Toisen matkapäivän aamu alkaa ruhtinaallisella aamiaisella, joka on iloinen yllätys – on puuroa, lettuja, valikoima hilloja, munakokkelia, pekonia, laaja valikoima kasviksia, juustoja ja leikkeleitä. Syömme vatsat täyteen ja ihastelemme aamiaissalin tunnel-

maa, jota luo myös nurkassa loimuava takka.

Aamiaisen jälkeen Leena kuljettaa meitä vanhan raatihuoneen ohi aukiolle, jossa on merkillinen

monumentti: suuri kivistä tehty hanska, jonka etusormi osoittaa kohti maata. Hanskan tarina selviää meille. Vuonna 1624 kuningas Christian IV osoitti maata kohdassa ja päätti, että Oslo rakennetaan tähän. Hauska maamerkki johdattaa meidät läheiseen Akershusin linnan puistoon ja Franklin

D. Rooseveltin patsaalle. Entisellä Yhdysvaltojen presidentillä oli läheiset suhteet Norjaan.

Suuntaamme ratikkapysäkille, sillä aiomme vierailla Vigelandin patsaspuistossa. Gustav Vigeland oli norjalainen kuvanveistäjä ja tunnetussa patsaspuistossa on esillä 212 hänen tekemäänsä patsasta. Saavumme valtavaan puistoon, johon Vigeland on suunnitellut kaiken itse – portit, maisemat ja puiston rakenteen. Patsaat ovat sykähdyttäviä. Ihmiset niissä ovat eri ikäisiä, leikkisiä ja rakastavia. Vigelandin tapa kuvata ihmiset vauvas- ta vaariin tekee meihin suuren vaikutuksen.

Puistovierailun jälkeen levähdämme tunnetussa Pascalin kahvilassa. Kahvila sijaitsee Henrik Ibsenin kadulla, kuninkaanlinnaa vastapäätä. Tietääpä Leena kertoa meille senkin, että linnan henkilökunta hakee joka perjantai kakkua samaisesta kahvilasta. Norjalainen näytelmäkirjailija ja runoilija Ibsen taas tunnettiin hänen kävelyreitistään. Se kulki kahvilan ohi, kuninkaanlinnan pihan poikki aina pääkatu Karl Johanin varrella olevalle Grand Hotellille ja sen legendaariseen kuppilaan. Matkan varrella sijaitsevasta suuresta kellosta Ibsenillä oli tapana tarkistaa, että hänen taskukellonsa oli oikeassa.

Keltainen kuninkaanlinna ilahduttaa ja ihmetyttää, sillä aluetta ei ole rajattu porteilla ja moni harppoo kuninkaanlinnan pihan poikki menoihin- sa. Piha tuntuu olevan luonnollinen oikotie kau-

punkilaisille. Hovin suhdetta kansaan voi muutenkin pitää tuttavallisena. Tarina kertoo, että kuningas Olavi V tapasi kulkea raitiovaunulla. Kun tätä kauhisteltiin, totesi hän, että kansa vahtii häntä.

Pääkatu Karl Johan tarjoaa monenlaista katseltavaa. Sen varrella on Norjan kansallisteatteri, eduskuntatalo ja Oslon katedraali. Katu on myös tunnettu shoppailukatu. Oslon katedraalin kohdalla on syytä pysähtyä erälle erityiselle muistomerkillä. Heinäkuussa 2011 Norjaa koetteli Utoyan saarella tapahtunut joukkomurha, jossa surmansa sai 77 nuorta. Aikaisemmin samana päivänä oli räjähtänyt autopommi Oslon keskustassa ja tekijä oli sama. Tuolloin tapahtuma sai norjalaiset osoittamaan kunnioitusta tragedian urheille ruusuilla. Ruusut loppuivat kaupoista, kun lukuisat norjalaiset ripottelivat niitä ympäri kaupunkia. Tänä päivänä katedraalin pihalla on kaunis ruusuista koostuva monumentti, johon idea syntyi norjalaisten spontaanista eleestä surun keskellä.

Levähdämme hotellilla ennen illan ohjelmaa. Olemme nimittäin suuntaamassa konserttiin kuuntelemaan Mahlerin 3. sinfoniaa, jossa kapellimestarina toimii suomalainen Jukka-Pekka Saraste. Ennen konserttia syömme hyvin: kolme ruokalajia, jonka pääruoan tähtenä on norjalainen Skrei-turska. Konserttitalo on ääriään myöten täynnä, kun rauhoitumme kuuntelemaan kaunist sinfoniaa. Konsertin jälkeen yleisö ablodeeraa

seisten.

Kolmantena matkapäivänä kiertelemme kaupungissa ja käymme Oopperatalolla klarinettikonser-tissa. Musiikki on monipuolista ja ilahduttavaa. Käymme myös syömässä norjalaisessa Peppes-pizaravintolassa. Aterian äärellä toteamme Leenalle ja hänen tyttärelleen Annalle kuinka tyytyväisiä olemme olleet Osloon. Kaupunki vetää vertoja Tukholmalle, ellei ole jopa parempi, ainakin turvalisemmän tuntuinen. Kaikkialla on siistiä, turvallista

ja helppoa liikkua. Oslon hahmottaa helposti.

Kotiinpaluupäivänä on aikaa käydä vielä Oslon Deichman-pääkirjastossa jonka hinta oli kolminkertainen Oodiin verrattuna. Moderni kirjasto on avannut ovensa vuonna 2020, mutta rakennuksen askeettinen ulkonäkö on saanut norjalaisilta moitteita. Sisältä kirjasto on kuitenkin upea. Kapeat liukuportaat vievät kerroksesta toiseen ja jokainen kerros muodostaa oman rauhallisen ja intiimin tilansa. Kirjastorakennuksessa on valoa, taidetta ja toimivia yksityiskohtia. Nurkan takana saattoi olla yllätys taiteen muodossa. Neljännessä kerroksessa on pieni osasto suomaiwsta kirjallisuutta.

Suuntaamme lentokentälle ja jätämme mielenkiintoisen Oslon taaksemme. Lentokenttäjunasta huomaamme, että viereiseltä raiteelta lähtee juna Tukholmaan. Pienen selvittelyn jälkeen selviää, että kahden pääkaupungin välin taittaa junalla

nopeimmillaan viidessä ja puolessa tunnissa. Tämä on meille kiinnostava tieto, sillä vierailu Osllossa jää tuskin viimeiseksi.

Lentokentällä on vielä aikaa yhdelle kulttuuri-elämykselle. Kahvilassa myydään norjalaista erikoisuutta – koulupullaa. Veikeän pullan keskellä on keltaista vaniljatäytettä ja ympärillä kookoshuntu. Vaan miksi sen nimi on koulupulla? Norjassa ei ole kouluruokailua, vaan lapset tuovat omat evänsä. Etenkin ennen eväänä oli tyypillisesti

voipaperiin käärityt voileivät. Usein kuitenkin kävi niin, että lapset hylkäsivät tylsät voileipänsä ja kävivät ostamassa itselleen herkulliset pullat – näin koulupulla sai nimensä. Lentokoneessa kaivamme pullan paperipussista. Maistamme koululaisten lempiherkkua. Kookos varisee syödessä, kun haukkailemme makeaa, mutta hyvää pullaherkkua.

Tämä turina syntyi tällä kertaa tyttärenyttären Sara Akincin avustuksella. ■

Tellervo Karhapää

HÄRMÄN HÄJYT, ELI PUUKKOJUNKKARIT, OLIVAT AIKANSÄ NUORISORIKOLLISIA

Lapuanjoen keskivaiheilla, Kauhavalla ja Härmässä Lapualla ja lähiseuduilla, myös ruotsinkielisellä Pohjanmaalla kuten Vöyrissä ja Mustasaassa, riehui 1820-luvulta aina vuosisadan viimeisille vuosikymmenille nuorten miesten joukkio, joka kävi kuokkimassa häissä, tappele, ajoi toisten hevosilla, kierteli humalapäissään ympäriinsä ja varasteli. Osa syylistyi murhiin. Pahimpaan aikaan 1800-luvulla tehtiin jopa 20 henkirikosta 100 000 asukasta kohden, mikä on noin kymmenkertainen määrä 2000-luvun alun henkirikoslukuihin verrattuna.

veteraani Adolf Hägglund, laulussa mainittu Kauhavan ruma vallesmanni, joka pani toimeen ankaria rangaistuksia puukkojunnkareita, siis häyjä vastaan. Isoo-Antti ja Antti Rannanjärvi pidätettiin ja Isoo-Antti sai kuolemantuomion, joka muutettiin kahdeksitoista vuodeksi vankeutta.

Antti Rannanjärvi sai raippa-rangaistuksen ja koska hän ei pystynyt maksamaan hänelle määrättyjä sakkoja, hän kärsi rangaistuksensa vedellä ja leivällä.

Vähitellen häjyily loppui ja Isoo-Antistakin tuli kunniallinen

Näitä häjyiksi kutsuttuja miehiä on romantisoitu ja nykypäivän Kauhavalla heidän maineensa elää vielä edelleen vahvana.

Tuolloin ihailtiin pohjalaisten miesten raakaa voimaa ja häyjä pelättiin eikä heitä saatu tuomiolle, koska todistajat peloteltiin vaikenemaan, he saivat jatkaa riehumistaan. Heistä kirjoitettiin lauluja, kuten ”Härmän häät” ja ”Isoo-Antti ja Rannanjärvi”, joiden pohjana ovat olleet todelliset historialliset tapahtumat ja henkilöt. Härmän häissä ”juotihin ja tapeltihin” kolme vuorokautta ja siellä sai surmansa ilman suurempia syitä häjy Pikkulammi Hautamäki.

Antti Isotalo ja Antti Rannanjärvi olivat häjyka-verukset ja ”Pukkilan Jaska Kauhavalta oli kolmas samanmoinen”.

Häyjien väkivaltaa on selitetty monella eri tavalla, mutta lähinnä he muistuttivat nykypäivän nuorisorikollisjengejä. Isoo-Antti, eli Antti Isotalo, oli joukkion johtaja, suurikokoinen ja aikalaistensa mukaan karismaattinen henkiö, joka yhdessä Antti Rannanjärven kanssa saatiin vangittua vasta kun alueelle lähetettiin nimismieheksi Krimin sodan

nen talollinen, joka oli perustamassa kansakoulua ja nuorisoseuraa. Hän oli kolmesti naimisissa ja eli 79-vuotiaaksi. Hän pyrki auttamaan talon töissä vanhoille päivilleen asti ja kuoli heinänteon aikaan vuonna 1911.

Antti Rannanjärvi jatkoi häjyilyä vielä vanhemmille päivilleen saakka. Hän sai Prännin Erkin puukosta tappeluretkellä vuonna 1882. Rannanjärven maine elää edelleen kotiseudulla, ei pelkästään siksi että hänen jälkeläisensä suoraan alenevassa polvessa on maankuulu taitava puukontekijä, hänkin nimeltään Antti Rannanjärvi.

Entä Pukkilan Jaska, eli Jaakko Pukkila? Hänen riehui häissä ja tappoi morsiamen isän. Hänet karkoitettiin teon vuoksi Siperiaan, josta kuitenkin karkasi ja tuli venäläiseksi kulkukauppiaksi naamioituneena takaisin kotiseudulleen. Ikäväkseen hän paljastui ja joutui uudelleen Siperiaan. Luultavasti hän kuoli siellä.

Kauhavan ruma vallesmanni, Adolf Hägglund kuoli vuonna 1903 ja on haudattu Vaasan vanhalle hautausmaalle.

JHL TURKU ELÄKELÄISET

Marjut Lainio

Seniorimessuilla 13.3.

JHL Turku eläkeläiset oli mukana Turun kaupungin vanhusneuvoston järjestämällä Seniorimessuilla, jossa jaettiin infoa Turun kaupungin, yhdistysten ja järjestöjen terveyttä ja hyvinvointia edistävästä palveluista.

JHL Turku eläkeläisillä oli oma esittelypöytänsä, jonka ääressä puheenjohtaja Hilikka Mattila kertoi yhdistyksen toiminnasta. Yhdistyksestämme tarvittiin läsnäoloa myös Turun Vanhustyön neuvottelukunnan pöydän taakse, jossa ahkeroi Riitta Suomi.

Seniorimessuilla oli yli 20 yhdistystä kertomassa omasta toiminnastaan.

Messuilla saatiin tietopaketteja mm. asumisesta, alueolohuonetoiminnasta, digipalveluista, ravitsemuksesta ja liikunnasta. Kevyemmästä esiintymisestä vastasi Förin Äijä tuumailleen ikääntymisen haasteita.

Hilduria katsomassa Turun kaupungin teatterissa

Teatterin keinoin siirryimme tarinan päähenkilö Hildurin, matkassa Islannin syrjäisille vuorille. Satu Rämön neliosaisesta Hildur-kirjasarjasta koostettu näytös sai hohdetta pääosin pimeällä lavalla esitetyn näytöksen upeasta lavastuksesta.

Joutsenen siiven muotoinen aaltomainen, lähes koko näyttämön täyttävä, kaari loihti esiin lumiset vuoren huiput, joilla roolihenkilöt juoksivat tunturilta toiselle. Toisissa tilanteissa kaari muuntui palon heijastamaksi punaiseksi taivaaksi tai jäisen meren surmanloukuksi.

Kirjasarjan lukeneille tarinan juonipunos hahmottuu todennäköisesti tarkemmin kuin eka-

Hildur Turun Kaupunginteatteri, Asta-Sveholm, Sami-Lalou, kuva Otto-Ville Väättäinen

*Hildur-aallonharjalla, kuva Otto-Ville Väättäinen
Turun-Kaupunginteatteri*

kertaa näytöstä katsovalle. Hildurista koostetaan vuonna 2026 esitettävä TV-sarja, jonka osan tuottaminen on miljoonan euron luokkaa.

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO TIEDOTTAA

Veronmaksajain Keskusliiton toimitusjohtaja Teemu Lehtinen pitää hallituksen kehysriihen veroratkaisuja pääosin onnistuneena kokonaisuutena.

Ansiotulojen verotuksen ja yhteisöveron muutokset tukevat talouskasvua, Lehtinen toteaa.

Tärkein muutos on ansiotulojen verotuksen tuntuva yleinen keventäminen, jonka yhteydessä myös alennetaan selvästi korkeimpia marginaali-

veroja. Suomessa toteutetaan siis viimein marginaaliverojen uudistus, jonka naapurimaamme Ruotsi käynnisti jo vuonna 2020 poistamalla tuloveroasteikosta ylimmän asteikkoluokan.

Ansiotulojen verotusta kevennetään myös yleisesti pieni- ja keskituloisia painottaen. Kevennykset kasvattavat palkansaajien nettoansioiden ostovoimaa vuonna 2026.

Lisätietoa: <https://www.veronmaksajat.fi/>

Marjut Lainio

Kelo-liiton matkailujaoston, hallituksen ja toimihenkilöiden matka Tallinnaan 3.-4.3. 2025

Matkalle osallistujat jaettiin pieniin ryhmiin, jotka laativat kirjalliset vastaukset jaettuihin kysymyksiin, joihin myös teams-yhteyden välityksellä osallistuneet vastailivat.

Pohdittiin aiheita:

Vuoden 2026 matkakohteita suunniteltaessa selvitetään: kotimaan kylpylämatka (Kruunupuisto/Kunnonpaikka yhdistetynä kehittämispäivään, matka Uppsalaan, Gdanskiin ja Viron kylpylään.

Kredit- luottokortti: Mietittiin, tarvitseeko yhdistys matkojen tilitystä varten? Esim. lakkotilanteen vuoksi peruuntuneesta matkasta asiakas saisi jo maksettuja matkakuluja takaisin.

Yhdistysten ja Kelo-liitonjärjestämien **matkojen aikatauluista kohteista ilmoittaminen**, jotta vältetään päällekkäisyyksistä.

Perinteisiin kuuluu, että Kelo-liiton reissuilla otetaan aina yhteiskuva orkesterin kanssa **"Leidit lavan edessä"**-teemalla. Tällä kertaa onnistuimme poseeraamaan Victoria-laivalla esiintyneen Finlanders-orkesterin kanssa.

Kelo-liiton kevätkokous 24.3.2025 JHL-talossa

JHL:n järjestöpäällikkö Ossi Ollikainen kertoi kokouksessa jäsenhankinnasta ja jäsenhuollosta. Jatkossa käytännön yhteistyötä JHL:n ja Keloliiton välillä kehitetään. Esimerkiksi Kelon jäsenten mahdollisuuksia toimia oppilaitoksissa tiedottajina, jäsenhankkijoina ja toisaalta JHL:n mahdollisuus tiedottaa Kelosta eläkkeelle jääville jäsenille.

Kevätkokouksen asioihin kuuluu sääntömääräisesti Kelo-liiton ja matkailujaoston toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen esittely.

Vuoden 2026 matkoille saatiin vihreää valoa, joten suunnittelu etenee yksityiskohtiin, joten loppuvuoden lehdissä niistä lisää. ■

Matkatiimi, hallituksen jäseniä ja toimihenkilöitä suunnittelemassa vuoden 2026 matkaohjelmaa.

Matkatiimi kevätkokouksen tauolla.

Leidit lavalla Finlanders-orkesterin edessä.

MATKAOHJELMA 2025

RUSKALOMA ROKUALLA 15.-18.9.2025

Vastuullinen matkanjärjestäjä Kylpylähotelli Rokua Health Spa.

Hinnat:

290 €/hlö/2 hgen huone + liityntäkuljetukset.

410 €/hlö/1 hgen huone + liityntäkuljetukset.

- o Yhteiskuljetus oman yhdistyksen kotipaikkakunnalta joko bussilla tai junalla + bussilla riippuen henkilömäärästä.
- o Hinta liityntäkuljetukselle henkilömäärän mukaan, ilmoitetaan myöhemmin.

Hintaan sisältyy:

- o Majointu puolihoidolla (aamiainen + päivällinen noutopöydästä)
- o Kylpylän ja kuntosalin vapaa käyttö
- o Sisäänkäsy ravintolaan karaoke- ja levytansseihin
- o Liikuntasalin käyttö, jos siellä ei ole muita tapahtumia
- o Yhteinen illanvietto

Yhteiseen illanviettoon kaivataan yhdistysten ohjelmaa.

Ilmoittakaa Kikka Ylismäelle email: [kikka\(at\)ylismaki.fi](mailto:kikka(at)ylismaki.fi)

Lisämaksusta:

- o Ohjattua liikuntaa
 - o Keilausta
 - o Hemmotteluhoitoja.
- Tutustu tarjontaan: <https://www.rokua.com/day-spa/>

Ilmoittautumiset:

Sitovat ilmoittautumiset ja maksu 8.8.2025 mennessä.

Matkalle voi ilmoittautua heti verkossa: keloliitto.fi/matkat-ja-retket/ tai Eeva Björklundille [eeva.bjorklund\(at\)saunalahti.fi](mailto:eeva.bjorklund(at)saunalahti.fi), puh. 046 545 5048, Päivi Aholalle [paivi.ahola3\(at\)gmail.com](mailto:paivi.ahola3(at)gmail.com), puh. 0400 758 677 tai Kikka Ylismäelle [kikka\(at\)ylismaki.fi](mailto:kikka(at)ylismaki.fi), puh 045 196 0957.

Maksut:

Varausmaksu 50 € maksuun 1 viikon kuluessa ilmoittautumisesta. Varausmaksua ei palauteta. Loppumaksu maksuun 8.8.2025 mennessä Kelo ry/matkailujaoston tilille FI29 1555 3000 1206 84, pankkiviite 25030.

KYLPYLÄMATKA PÄRNUN TERVIKSEEN 24.11.-1.12.2025

Vastuullinen matkanjärjestäjä laivamatkoilla Tallink Silja.

Muut palvelut kylpylämatkalla Tervis Spa.

Hinnat:

430 €/hlö/2 hgen huone + liityntäkuljetukset.

570 €/hlö/1 hgen huone + liityntäkuljetukset.

- o Kokooneminen 24.11.2025 Helsingin Länsiterminaali T2, 1 krs,

- o Megastar-laiva lähtee kohti Tallinnaa klo 13.30.
- o Tallinnasta alkaa bussimatka Pärnuun Presto OU:n bussilla. Majoittuminen Tervis kylpylään + illallinen saapumispäivänä.
- o Majoittuminen puolihoitola; aamiainen + päivällinen, yksi lääkärisäkäynti ja yhteensä 18 hoitoa (3 hoitoa/pv)
- o Matkan hintaan sisältyy myös perinteinen "juhailta" ohjelmiseen ja lauluineen.
- o Mahdollisuus myös pubivisailuun ja omaan vesijumppaan.
- o 1.12.2025 lähdemme kotimatkalle aamiaisen jälkeen klo 10.00.
- o Laivamatka Helsinkiin Megastar-laivalla alkaa Tallinnan D-terminaalista klo 13.30 ja Helsingissä olemme klo 15.30.

Tarkempi päiväkohtainen matkaohjelma toimitetaan osallistujille myöhemmin ja Helsingin Länsiterminaalissa jaetaan vielä viimeiset ohjeet ennen matkaa.

Muista passi ja henkilökohtainen matkavakuutus!

Ilmoita nimesi siten kuin se on passissa.

Muistathan ilmoittaa myös club-kortin nro:n, mahdolliset ruokarajoitteet ja muut erityistoiveet.

Jos tarvitset avustuspalvelua satamissa, ilmoitathan siitä varauksen yhteydessä.

Ilmoittautumiset:

Sitovat ilmoittautumiset ja maksu 20.10.2025 mennessä.

Matkalle voi ilmoittautua heti verkossa: keloliitto.fi/matkat-ja-retket/ tai Eeva Björklundille eeva.bjorklund@saunalahti.fi, puh. 046 545 5048, Päivi Aholalle paivi.ahola3@gmail.com, puh. 0400 758 677 tai Kikka Ylismäelle kikka@ylismaki.fi, puh 045 196 0957.

Maksut:

Varausmaksu 50 € maksuun viikon kuluessa ilmoittautumisesta. Varausmaksua ei palauteta. Loppumaksu maksuun 20.10.2025 mennessä Kelo ry/matkailujaoston tilille FI29 1555 3000 1206 84, pankkiviite 25043.

HANKITAAN UUSIA JÄSENIÄ

Kopioi lomake ja jaa niitä henkilöille, joiden halat liittyvän omaan yhdistykseesi

Yhdistys, johon haluat liittyä			Syntymävuosi
Sukunimi		Etunimet	
Lähiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka	
Puhelin	Sähköposti		
Työnantajani oli (vapaaehtoinen)			
Päiväys	Allekirjoitus		
Yhdistyksen merkintöjä			
Hyväksytty jäseneksi	Jäsenmaksu	Allekirjoitus	
	€		

Kesäpiknik
Helsingistä
jopa **-30 %**

Kesäpiknik-päiväristeily Helsingistä 18.6.–10.8.2025 Cinderella / Gabriella (vuoropäivin)

Tartu tilaisuuteen ja varaa markkinoiden mukavin päiväristeily!
Kesäpiknik takaa kesätunnelman säässä kuin säässä ja porukalla kuin porukalla.
Tule viettämään kesän rennoin 6 tunnin meriloma
Cinderellalla tai Gabriellalla (ei maihinnousua).

Risteilyllä nautit Itämeren parhaasta ruoasta, lasten seikkailusaaresta
sekä merihintaisista ostoksista.

HUOM! 1–5-vuotiaat lapset ruokailevat **maksutta** aikuisen seurassa,
kun buffet ostetaan ennakoon matkavarauksen yhteydessä.

Vinkki! Lisämaksusta auto parkkiin laivalle risteilyn ajaksi.

Varaa
HETI

Aikataulu:

Helsinki	Tallinna	Helsinki
10.30	→ 13.15–14.00	→ 16.50

Varaa risteilyä vikingline.fi tuotetunnuksella tai puh. 0600 41 577 (2 €/vastattu puhelu + pvm/nipm).

Tuotetunnus: FPKRYCG

Paikkoja rajoitetusti. Pidätämme oikeuden muutoksiin.

Seniorimatkat huippueduilla

VARAA NYT!

**Hauskaa merellä ja maissa –
hyödynnä alkuvuikon seniorihinnat ja
varaa syysristeily jo NYT!**

Alkuvuikon palvelutarjonta on viritetty kaikille
heille, jotka tuntevat klassikot mutta innostu-
vat myös uusista asioista.

Monipuoliset ohjelmat, edulliset ostokset
ja erikoisetuna lasilliset kuohuvaa koko
ryhmälle kruunaavat risteilyä.

Helsinki-Tukholma

Lähdöt su-ke tarjoavat monipuolista
erikoisohjelmaa laivalla, houkuttelevia
tarjouksia merimyyrmälässä ja suurkaupungin
sykettä Tukholmassa.

Helsinki-Tallinna

Päiväkokous ma-ke yhdistää kokoukseen
maukkaat tarjoilut ja vaikkapa yksityisen
VIP Shoppingin merimyyrmälässä. Risteilyllä
olla myös pari tuntia Tallinnassa.

Turku-Tukholma

Viking Glory ja Viking Grace risteilevät
Turusta Tukholmaan. Alkuvuikon tarjous-
lähdöt ma-ti on suunnattu senioreille.

VARAA NYT!

Kun varaat ensi syksyn yhdistyksen matkat
ennen 30.6., niin tarjoamme edullisten
seniorihintojen oheen lasilliset kuohuvaa
koko ryhmälle! Valitse valmis paketti tai
räätäloi matka.

Lue lisää jäseneduista:

Vikingline.fi/edut/kelo

Christina Rönnman

Sales Team Manager

christina.ronnman@vikingline.com

VIKING LINE

KELOLIITON HALLITUS 2025

Tehtävä	Nimi	Sähköposti	Yhdistys
Puheenjohtaja	Riitta Vehovaara	riitta.vehovaara(at)gmail.com	Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry
Jäsenet:	Päivi Ahola	paiviahola3(at)gmail.com	Hyvinkään julkisen alan eläkeläiset ry
	Raili Franzén	raili.franzen(at)gmail.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
	Liisa Hangonmäki	liisa.hangonmaki(at)gmail.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
	Sirpa Havukainen	pipa.havukainen(at)gmail.com	Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
	Merja Kinnunen	merjaa.kinnunen(at)gmail.com	Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
	Seppo K. Miettinen	seppok.miettinen0(at)gmail.com	Kuopion julkisen alan seniorit KJS ry
	Eija Törmänen	eija_tormanen(at)hotmail.com	Oulun julkisen alan eläkeläiset ry
	Eeva Björklund	eeva.bjorklund(at)saunalahti.fi	Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry
Varajäsenet:	Simo-Pekka Hämäläinen	simopekka11(at)luukku.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
	Keijo Karttunen	keijoka1(at)dnainternet.net	Kuopion Julkisen alan seniorit KJS ry
	Sirkka Kaikkonen	sirkka.kaikkonen(at)gmail.com	Oulun julkisen alan eläkeläiset ry
Taloudenhoitaja	Heikki Metsälampi	metsalampih(at)gmail.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry/ Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry
Sihteeri	Minna Palkia	minnak.palkia(at)gmail.com	Hyvinkään julkisen alan eläkeläiset ry
Kelolainen lehti	Marjut Lainio	marjutjulia28(at)gmail.com	JHL Turku Eläkeläiset ry
Kotisivut/Kelolainen	Pertti Rinne	rinnepertti(at)outlook.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
Tiedotussihteeri/ webmaster	Eeva Björklund	eeva.bjorklund(at)saunalahti.fi	Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry

KELOLIITON JÄSENYHDISTYKSET 2025

Puheenjohtajat 2025:

Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
Liisa Hangonmäki
liisa.hangonmaki(at)gmail.com

Hyvinkään julkisen alan eläkeläiset ry
Anna-Maija Mäkipaakkanen
am.makipaakkanen(at)gmail.com

Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
Ari Tiainen
ari.tiainen10(at)gmail.com

Kuopion Julkisen alan seniorit KJS ry
Seppo K. Miettinen
seppok.miettinen0(at)gmail.com

Meri-Lapin kunnalliset eläkeläiset ry
Helena Tervo
helena.tervo(at)hotmail.com

Oulun julkisen alan eläkeläiset ry
Päivi Paaso
paivi2.paaso(at)outlook.com

JHL Turku eläkeläiset ry
Hilkka Mattila
hilkka.annikki.mattila(at)gmail.com

Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry
Eeva Björklund
eeva.bjorklund(at)saunalahti.fi

Matkavastaavat:

1. Raili Franzén
raili.franzen(at)gmail.com

2. Kikka Ylismäki
kikka(at)ylismaki.fi

Päivi Ahola
paiviahola3(at)gmail.com

1. Ari Tiainen
ari.tiainen10(at)gmail.com

2. Merja Kinnunen
merjaa.kinnunen@gmail.com

Seppo K. Miettinen
seppok.miettinen0(at)gmail.com

Helena Tervo
helena.tervo(at)hotmail.com

1. Auli Etelämäki
auhelenet(at)gmail.com

2. Eija Kotilainen
eija.m.kotilainen(at)gmail.com

Hilkka Mattila
hilkka.annikki.mattila(at)gmail.com

Eeva Björklund
eeva.bjorklund(at)saunalahti.fi